

ლიტერატურული განცემი

№20(180) 28 ოქტომბერი - 10 ნოემბერი 2016

გამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თათრი

აბო იაშალაშვილი
აველი ტფილიძეს დამნაშავენი

II-III

გივი ალხაზიშვილი
დედის ზმანება ცხადში...
IV-V

ნინო ქადაგიძე
ცერცვისტოლია ამბები
V-VI

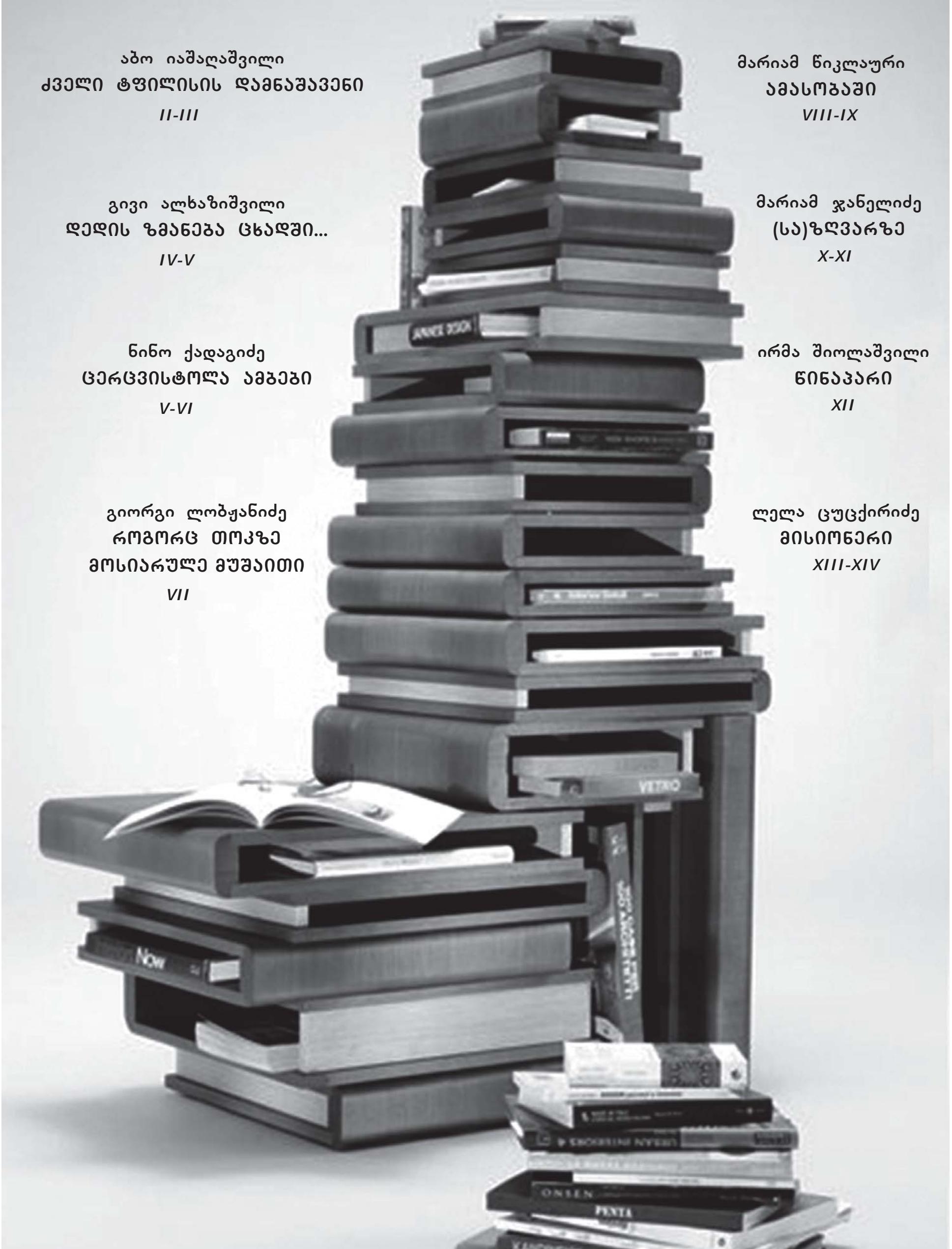
გიორგი ლობჟანიძე
როგორც თოკზე
მოსიარულია მუშაოთი
VII

მარიამ წიკლაური
ახასობაში
VIII-IX

მარიამ ჯანელიძე
(სა)ზღვარზე
X-XI

ირმა შიოლაშვილი
ნინაპარი
XII

ლელა ცუცქირიძე
მისიონერი
XIII-XIV

ა ბულგატ სემაზ ოლიო, ოლქოს ყიდა-
და ტფილისის ქუჩებში, შემდეგ კი ავაზა-
კობა დაიწყო. მოპარა ბარონ მეენდორ-
ფის პალტო და ამაზე დაიჭირეს. ექვსი
თვის მერე გამოვიდა და შეკრა ბანდა და
ესხმოდნენ ღამით სახლებში. ისინი ეფემა
დოლმაზოვას სახლს დაეცნენ და მისი მსახ-
ური მოსე აგაბეკოვი დაჭრეს. ისინი ამ-
ონიცნეს და მისი ორი დამქაში დაიჭირეს,
ის კი გაიქცა და ახალი დასტა შეკრა. ის
გადააწყდა აპანოს კართან დუქანში ბო-
ქაულ კაგანოვს, ვინც ქარქაშიდან ხანჯა-
ლი ამოაცალა და დაჭერა დაუპირა, მან კი
გადაჭრილი კარაბინი მოულერა, შემდეგ
დაუსხლტდა და გაიქცა. მისი დამქაში
ლუტც ალი ჯაბარი კი ჩავრდა ამ საქმეზე.
შემდეგ ის ისევ ახალ ბანდას კრავს. მათ
გაძარცვეს ლუდსახარშის პატრონი შეა-
ფლერი ელისაბედის ქუჩაზე. 70-იან წლებში
ში ამ ახალ დაქაშებთან ერთად ის დამრ-
წის მტკვრის ნაპირას და ბაღებში. ძირი-
თადად მუშტაიდის მიდამოებში და ეცე-
მოდნენ იქ ღამით ბაღების დარაჯებს და
მეთევზებებს და მათი ძარცვისას დაიჭირეს
ის 1872 წელს ხელში სისხლიანი ხანჯლით.

ორთ დაიკიონეს. ააც ა ამა გ გაიკა მოვი, ვინც მეტების ხიდზე ციხის ბადრაგმა მოკლა, როცა პატიმრებს ელაპარაკებოდა და ქვაში გახვეული წერილიც აუგდო. იქნება იქიდან გამოქცევის გეგმითაც, რაკი მე-

ტეხის ციხიდან გარბოდნენ ყოველთვის და
ხშირად, ნაირგვარი გზებით და ხერხებით
მაგ დროებაშვე მეტრო ჯამუხაძემ ამოჭ-
რა საკნის ჭერა, აძვრა სომხურ ეკლესია-
ში, იქიდან სახურავზე, იქიდან ღობეზე
გადაძვრა და გვერდითა სახლის სხვენში
დაიმალა ათიოდე სხვა პატიმართან ერ-
თად. ჯიბის ქურდები კი მაგ ხანებშივე ბევ-
რი სხვაც იყო, გიორგი მაისურაძე, ვარან-
ცოვის ქუჩის ქურდი, რიყეზე ჯიბგირი
არუთინ შახნაზაროვი და ავლაბარში, კახ-
ეთის მოედანზე მოხეციალე სერგეი გულ-
ვერი, თავის ოთხ დამქამთან ერთად. ვაგ-
ზლის მიდამოებში დაეხეტებოდა ყრუმუნ-
ჯი ქურდი არსენ გულაძე, აზნაური მარია-
შეგალიერ გამქურდავი, მერე ორთქლმაც-
ლის მემანქანის ცოლის, ირინა ბუსლიაკ-
ოვას ჯიბიდან ამოცლილი პორტმანეს-
გამზ რომ დაიჭირეს.

სარქის ალადოვი, ქისის დამგდები, ვითომ თომ ოქროთი გამოტენილი ქისა უვარდებ ბოდა, შიგ კი სპილენძის ნაჭრები ეყარა. ესე აბითურებდნენ და აცურებდნენ გამზღვებს. ეს ქისის დამგდებების მთელი ბანდა იყო, ათი კაცისაგან შედგებოდა და ახლად ჩამოსულთ თვალში ამოილებდნენ და ძარცვავდნენ. დანარჩენებიც დააკავეს

აბი იაჩალაძე

ქართული ტექნიკის დამახასიათებელი

ფრაგმენტი მომავალი რომანიდან

და მათაც აღმოაჩნდათ სპილენძის ნაჭრე-
ბით სავსე ქისები. მათ შორის იყვნენ ბალო-
რუსუფ ოლლი, ოსმალეთის ქვეშვრდომი,
ტყილისელი ვასო ბეგიაშვილი და სარისე-
თის ქვეშვრდომი ვართან სარქისოვი
სარქის ალადინი კი 1900 წელს გიგოლა-
ბადალაშვილის გაცურებისას ჩავარდა. ეს
უკანას ქანელი ქალაქში საიჯარო თანხები

ნიდოთან მას ალადოვის დამტაში აეკიდა,
გაიგო რისთვისაც იყო ის ჩამოსული და
მისი გაცილება ითავა. გზად კი მათ ალა-
დოვმა გადაუსწრო, ჯიბიდან ქისა ამოუ-
ვარდა და ამის შეუმჩნევლად გზა განაგრ-
ძო. გაბუნიამ აიღო ქისა და ბადალაშვილს
გაყიფა შესთავაზა. როცა იქაურობას გაშ-
ორდნენ და მოფარებულში განმარტოვდ-
ნენ, მათთან ალადოვი გაჩნდა და ფულის
დაბრუნება მოიხოვა. ბადალაშვილი არ-
წმენებდა, რომ არ ჰქონდა მისი ფული და
ამის დასტურად თავისი ქისა აჩვენა, შეიგ-
150 მანეთით, რომელიც თაღლითებმა მასა
აღელვებული საუბრისას შეუცვალეს და
იქაურობასაც გაეცალნენ. ბადალაშვილს
კი შერჩა ქისა შიგ სპილენძის ნაჭრებით,
რომლითაც ახალციხელი სომხები და
თათრები თავს ირთავენ.

ილო ალექციანი, აზნაური, იმერელი,
გაიზარდა ტფილისში. მამა ყავდა მებაღე
კერაზე უკოდა აივაზოვის ბადს. მანაც
მთელი ბავშვობა იქ საარულში გაატარა.

კერის ბალები იყო თავშესაფარი ათასი ქურდისა და ციხიდან გაქცეულისა, ავაზა კისა, ნაპარის დამბალვისა. იმის ჩრდილოს აფარებდა თავს ბლომად კანონს მიღმა მყოფი. ბალი ორასზე მეტი დაითვლებოდა და ვერის მდინარის აყოლებაზე გაშლილ იყო. მიადგებოდა ნავითაც და ფეხითაც იქაცე იყო დუქნებიც, საცა ეს ავაზა კება მიეცემონებ ლვინის სმასა და ნაპარის გაყოფვას. ილო იყო მეშუშე. ეპსტეინის ქარხანა ჯერ არ დახურულა, ფონ კუჩენ ბახის კი ჯერ არ გახსნილა. საცა მინა ტყა დებოდა იქ ახალს სვამდა და შუშას ზომაზე იოლად ძრიდა. ასე ამოჭრა პავლე მატვეევისა და აუგუსტ შმიტის ფანჯრები და წამოლო იქიდან სხვადასხვა. მერე დააყინა ბუტულა მარტივი და გადარცვა ზარაფი, გაქურდა მღვდელი მრევლოვი და ქვრივი ნატახტარში. შემდეგ ის საქმეს იჭრ ერს ტატი წულუკიძესთან. იმის დამატია მასთან ერთად 1875 წელს გაქურდა ჯადუ აშვილი და დაჭრა გამოდევნებული პოლიციის მოხელე ბურაქოვი. შემდეგ გბო ქაულმა გაბარაშვილმა ორივე დაიჭირა და ის მეტების ციხეში ჩასვეს. ერთი წლის შემდეგ ტატოსთან ერთად გაიქცა, დააკავეს ისევ გაიქცა, 1878 წელს ისევ დაიჭირეს და მერე ველარ გაიქცა. ტატოსთან ერთად

დამქაშობისას გაქურდა ფარსადანოვი
მეხტი-კალუმ-ოლიის გაქურდვა და მარ-
გულაშვილის მყვლელობა არ დაუმტკიც-
და, არც საკო არუთინოვის, როცა ყელგა-
მოჭრილი ავლაბრელი საკო ორთაჭალის-
კუნძულთან მდინარეში იპოვეს. 1878 წელს
მას მიესაჯა 6 წელი და 8 თვე კატორლა-
იქიდან აღარ დაბრუნებულა.

შეკრიბა შიიტი ალი-ომარ-ოლლი, სუნიტი ედიგარ-აზიზ-ოლლი და ერთიც სპარსელი სომები. და აღდგომის შემდგომ კვირას ისინი ფაგეს მაღაზიას დაუცენენ, გუბალოვის სახლში და ნაძარცვით გამოიქცნენ. ნადავლი დაალაგეს ედიგარ-აზიზ-ოლლის სახლში. ნაძარცვის შორის იყო ასევე ბოთლებით კირძ-ვასერი, რომი, ხერესი, კონიაკი და გამოალაგეს ეს უცხო სითხე და გამოკალეს ბოლომდე. ალი-ჯაფარს სიმთვრალე აქამდე არ ენახა. ის ვერ ხვდებოდა, რატომ უტრიალებდა თავი და არეოდა ყოველივე. სიმთვრალემ მოიტანა ბრაზი, მერე ჩეუბი და მან დასცა ხანჯალი მის გვერდით მყოფ ედიგარ-აზიზ-ოლლის და მოკლა. ასე ჩაიდინა პირველი მეკლელობა. შემდევ მათ ინყეს ზემო და ქვემო ქალაქის ლამის გამვლელთა ძარცვა და ალაფს კონია ქსერაშვილის ქვრივს აბარებდნენ. 1852 წელს თათრების სასაფლაოზე ნადავლის გაყოფისას ის აუხირდა ალი-ომარ-ოლლის და იმან ხანჯალი დაკრა და თავი მოაჭრა. ტანი მეორე დღეს გარადავო ხრამიხმა იპოვა და თავის საძებნად ნავეკისის ნელისაკენ დაეშვა. ეს ის დღე იყო, როცა მთავარმართებლის ბრძანებით ველიამინოვას ქუჩაზე საანატომიო თეატრში გამოფანეს მოჭრილი თავი მეამბოხე ჰაჯი მურატისა, თეთრი ეშმაკისა.

ალექსი ამირხანვი, ყალბი ფულის
მტრელი, დაიჭირა თათრის მეიდანზე
მენვრილმანის დუქანი, მაგრამ სიმთ-
ვრალეში გაფლანგა და დაკეტა. მერე სა-
ზანდარ აბდულ ბალის დასტაში შევიდა,
თარს უკრავდა, მაგრამ არც აქ დაუჯდა
ბედი ალჩუს და ყალბი ფულის კეთება დაო-
წყო. იდგა კლდის უბანში და სჭრიდა ოს-
მალურ მეჯიდიეს და რუსულ აბაზანებს.
კარგად გამოუდიოდა, მაგრამ მე-10 ნაწი-
ლის ბოქაულმა გლებოვმა მიაგნო. ამ აბა-
ზიანების საკეთებელი ყალიბებიც აღ-
მოაჩინა, სხვა იარაღი, რამდენიმე ყალბი
რუსული და თათრული ფულიც. მეჯიდიეს
მოსაჭრელი ხელსაწყო კი ვერ უპოვეს.
ფული ისე კარგად იყო გაკეთებული, რომ
სიყალებეს გამოცდილი კაციც ვერ შეატყ-
ობდა. შეიძყრეს 1891 წელს. თავი დამნა-
შავედ ცნო და თქვა, სიმთვრალისაგან მო-
მივიდათ. არ უთქვას, სად ეშვა ყალბი
რუსული ფულის ყალიბი და ან საიდან ჩაუ-
ვარდა ხელში თათრული მეჯიდიე. მისი
სახელი კაი ხანს დარჩა ქალაქში, „ამირხ-
ანოვის აბაზს“ ყალბ ფულს მერეც ეძახ-
ნენ.

რიგში, მერე იუველირი რაჭევეჩის მკვლელობაში გარეული. არღუთინსკი იყო მოარული ბალებში, მოყვარული ყურადღებისა და შამპანურის გახსნისა. ის იყო ქურდა სასტუმროების, ბალების, ევროპულად მოხილი ხალხის თავშეყრის ადგილების. რაც მას დაუმტკიცდა ეს იყო ქურდობა სასტუმროებში „ბერლინ“, „კავაზ“, „სევერნი ნომრები“, „კაზლოვის“, „სარაჯოვისა“ და „მუხრანის“ ნომრებში. საცა მოპარაკაპიტან ფალავანდოვს საათი, პრაპორშჩიკი ისკანდერ ძეგაგრუბოვს ვერცხლის სათამბაქმ, ვაჭარ ოპანეს შეინაცის ტრიკოს პალტო, კაპიტან ვარობავევს ოქროს საათი, აზნაურალექსანდრე ზუბალაშვილს ტრიკოს პალტო და ვიგიმა მამიკოხოვს ტრიკოსავე სერთუკი და პორტსიგარი. ის დაიჭირეს 1890 წელს.

დავით ასლამაზოვი, ერევნის
ზასტავასთან და ტრაქტზე ხვდებოდა
ქალაქის მიცურა ხუმბაურის სახელში.

ქალაქის იო სუსულ ნაღმს და სარაცვავდა. შიგ ტფილისშიც თუ ვინმეს მოფარებულ-ში გადაეყრებოდა, არც იმათ აკლებდა. ღამე ქალაქში სიარული იყო მეტად სახ-იფათო, გამცილებლის გარეშე სახლში მობრუნება — ფათერაკი ნამდვილი. 1871 წელს ასლამაზოვმა გაძარცვა ტა-ბახმელასთან სოლომონ არაკელოვი და ათას ხუთასი მანეთი წაართვა. ეს ამბავი გაცხადდა და ეჭვი მასზე აიღეს. ახალი არ იყო, რომ ის გამვლელებს აყაჩალებდა. მეცხრე ნანილის პოლიციელი კაგანოვი, მეტად თავზეხელალებული, ასლამაზოვს აპარას კართან გადაეყარა. ის იქ ერთ-ერთ

თარს მერე სხვა სავახშოში ხელმეორედ
სტოკებდა. ზაკავკაზისკი პრივაზში მსახ-
ურისასა კი ძვირფას თვლებს შუშებით ცვ-
ლიდა. ამ ყველაფრიდან მხოლოდ ერთმა-
ადამიანმა მოახერხდა დატყუებული ფულისა-
უკან დაბრუნება, ისიც როცა ზიანოვს შინ
დიდი მათრახით მიადგა. 1889 წელს ის გაიქ-
ცა და ჯერ კონსტანტინოპოლიში, იქიდან
კი პარიზში მიმმალა. თუმცა ყველაზე დიდი
გაქანების თაღლითი ამათში თავადი გიორ-
გი ერისთავი იყო, ვინაც კვალი რუსეთის
იმპერიის საზღვრებს გარეთაც დატოვა.

ხაჩატურ არუთინოვი, ქურდი, მოურავი გედევანოვის სამღებროში იდგა და ბრონეულის ქერქებს ხარშავდა. გარშემო ქვევრები იყო სასეს საღებავით და შიგ მატყლს ანობდნენ ან რაიმე ფართლეულს. სამღებროც ყველა ფერისათვის ცალკე იყო. ვინაც ლურჯად დებავდა იმას ბოიახჩი ერქვა, ადგილს კი ლილიბინა. ისანი როსტომ ხანის დანგრეული სასახლის აყოლებაზე იდგნენ. არუთინოვი წითლად ლებავდა და მწითლავებში იდგა. სხვა ფერებიც იყო. ინიც იხმარებოდა, არა მხოლოდ სპარსელთა წვერისა და ფრჩხილებისა გასაღებად. სწორედ ინს იპარავდა და ჩუმად აძლევდა იაფად ბატონიშვილი სოფიონის სამღებროს. ეს არ დაიმალა და გააგდეს. მერე დაიარებოდა ალმა დალმა. იპარავდა სხვადასხვას დახლიდან. არ ჰყოფნიდა სახლსაც მარტოს არავინ ტოვებდა. ამიტომ 1807 წელს სომხის ეკლესია გაქურდა მოღნის უბანში, ნამოილო იქიდან ჯვრები და ვერცხლეული რაც ნახა. ამაზე დაიჭირეს, ეს ერთ ერთი პირველი დანაშაულია რაც მე-19 საუკუნის დავთრებმა შემოინახა. როცა სატუსაღოდან გამოვიდა ისევ იპარავდა. 1817 წელს ქალაქში გერმანელები ირომ გამოიჩდნენ და კუკიაზე დასახლეს, იმათ აკვირდებოდა. ასეთები არ ენახა. მერე ხმა გავარდა, ქრისტეს მოსვლას ელიან, ამად გამოსხიეს აქეთ. უფრო შორს ალარ გაუშვეს და აქ ყოფნას დასჯერდნენ. ქრისტე არა, მარა ხაჩატურა მივიდა ერთ ღამეს მათთან და გაქურდა. ეს წივთები იყო უცხო. ასეთები აქეთ არ ყოფილა უბეში რაღაც საკეტებიც ჩაიდო. კომში იყო ზომით, მარა არ იყო. გემო ჰქონდა უმი გოგრისა. სხვასაც აჩვენა, მინის ვამლიაო, ასე თქვეს. იქიდან ნამოილო კიდევ მტრეულის კვერცხის ზომის საფირონი. მოკლეს ყაჩაღმა ლეკებმა 1822 წელს, იმათი ბოლო შემოვარდნისას კუკიაზე.

ტურისტთა მოვლენის მაჯიდი

რეუმორის თერმომეტრი ოცდახუთს
აჩვენებდა, როცა ტფილაში იპანეზზე
ზაქაროვი შემოვიდა, ოსმალეთის ქვეშევრ-
ომი.

ნიკოლოზ არღუთინს კი-დოლგორუკვ-
ოვი, ქურდი, თავადი. ის იყო ქალალდისას
და ბილიარდის მოთამაშე ტფილისის რე-
სტორნებსა და ბალებში. ოფიციანტი -
სათვის ფულის ხელში ჩამუჭავი არტის-
ტი ქალი ლასალის ბენეფისისას და მისთვის
კალათებით ვარდების მიმრთმევი. ის იყო
ფართე ნაბიჯით მოარული, პორტმანეს
სხვის დასანახად გამზესნელი და იქიდან
ნაირგვარის ამომყრელი. ის იყო ტფილი-
სის „მონქარნასი“, ჰიუგოს მოვონილი ქუ-
დი მოარული პარიზის ბნელ ქუჩებში.
ვარდით ლაცკანზე, ოქროს პორტსი -
გარით, წმინდა გიორგის ჯვრის რომელიმე
კავალერის ჯიბიდან რომ ამოეცალა,
გადაკანწრული და ზედ ამოყვანილი თავი-
სი სახელით. ოქრომჭედელი სეირანოვი,
ვასო ნერსესოვის დამქაში მისდევდა ასეთ
ხელობას, პორტსიგარზე დაწერილების
გადაკეთებას. გაგლო ნინიევიც, ვერცლისა

მან განჯის კარით შემოაბიჯა და ქალაქის გულისაკენ გამოსწინა. თავზე კარტუზი ეხურა, ხელში კი დიდი ხის ჩემოდანი ჰქონდა, შიგ ორნაირი სამოსითა და ორნაირი ფულით, ნამდვილითა და ყალბით. ეს ორ-თავე ფული, მეჯიდიე, ყრანი, შაპი და აბაზი მისთვის ოსმალეთის კონსულ ჰუსეინ-პასი ბეის მიეცა. მისია ტერ-ზაქაროვისა ტფილისში ყალბი თურქული მეჯიდიეს მომჭრელთა გამოძებნა იყო.

ასე იარა მან ქარგასლებით, აბანოებით,
თათრის მეიდნითა და შუა ბაზრით. ერთ-
მანეთში ჩალაგებული ქუჩებითა და ღია
სახელოსნოთა რიგებით.

სახელებიც აღმოსავლური ხმოვანები-
სა იყო, დაბახანა, ბაყალხანა, აშპაშხანა,
თოთხანა, ზერალხანა და მისალხანა და

ახლა აქ მთავარმართებელი გენერალ-აოფშტანტი თონიუ კო-კორსაკოვია

გა-
ლობრივებათან ერთად, ტფილისის ქუჩებს
ახალ-ახალი შენობითა და ნაგებობით ავ-
სებდნენ და ევროპას მიმსგავსებას სცდი-
ლობდნენ. მაღაზიებიც ასეთი იერისა და
ხმოვანების იხსნებოდა, დაუუშვათ დონერ-
ისა და ლაიცის მანუფაქტურის მაღაზია
არწრუნის ქარვასლაში, თან ელექტრონ-

დუჟანში იჯდა და მიხეილ გედერზაშვილი ახლდა. კაგანოვი მათ ერთ სხვა პოლიციელთან ერთად შეუვარდა. ჯერ ქარქაშიდან ხანჯალი ამოაცალა, რევოლვერიანი ქამარიც მოხსნა და დაკითხა. ასლამაზოვი თავის ვინაობას არ მაღლავდა, მაგრამ ყაჩალობას არ აღიარებდა. არც ფულის ქონას ადასტურებდა, სულ სამი მანეთი მაქვს ქისაშიო. ჩერკევისას მას აღმოაჩნდა სარატოვის გუბერნიის მცხოვრები ვასილი იაკულშინის პასპორტი, ორი მედალი, გასაშლელი დანა და ბალდადში გახვეული და ფეხზე შალვარს შიგნიდან თასმით აკრული ნაძარცვი საკრედიტო ბილეთი.

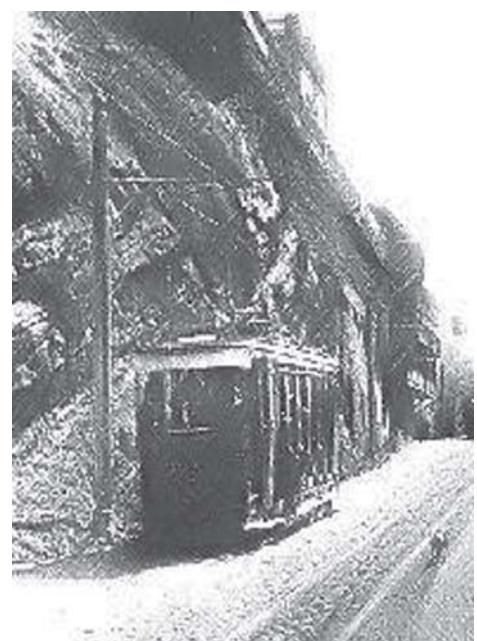
თ განათებული. ბლანშოსა და ამხანაგობის ფირმა ზრუნვდა ამაზე და საღამოს ეკრანულ ყაიდაზე ანათებდა. სასახლის ქუჩის ვიტრინებში კი ნებისმიერ ცილინდრ ქუდსა და ყოველგვარ ღონისძიებისათვის გამოსადევ სერთუესა და ხელის ჯოხს მოსძებნიდი. როიალებისა და პანიონთა სასყიდელ ალაგსაც, საცა დიდერიხსის, შმიტისა და შრიოდერის საუცხოო პიანინოებს იყიდდი. ოლღას ქუჩაზე კი ეტლების ფაბრიკებში, ანაც მიხელის ქუჩაზე კოტრინის ეტლთა ქარხანაში სხვადასხვა კალიასკასა და ეკიპაჟს დაუკვეთავდი და მერე იმით ივლიდი ქალაქის ქუჩებში, საცა ხალხი ერთი-მეორეს გასჯიბრებოდა კეთილდღეობის გამოჩენაში.

ტფილისის მთავარ ქუჩებზე გასვლა უკვე
კა ხანია ევროპულ ყაიდაზე სეირნობად
ქცეულიყო. იდგა ათას რვაას ოთხ-
მოცდათი წლის გვიანი გაზაფხული.

მოსე ატაბეკოვი, თამბაქოს ყიდვაშე
ბაზარში, თუმცა 1861 წელს ჯერ
ბოზარჯიანცმა გადაიბარა კურეჩიბაშიან-
ცის თამბაქოს ფაბრიკა და უფრო ფართ-
ედ მისდინა ამ საქმეს. მერე მაღლევე კონ-
სტანტინოპოლიდან ჩამოსულმა კარაპეტ
ენფიანჯიანცმა გახსნა თამბაქოს ფაბრი-
კა და მთელი მუშტარი წართვეს. რა თამ-
ბაქოს არ ყიდდნენ ორივე, ფერშუნჯანი,
ბურუნჯანი, გეობეკის თამბაქო, სამსუნი,
ტრაპიზონი, პაფრი, მელისა. აბა, ატაბეკ-
ოვი ვიღას გაახსენდებოდა. თან იმათთან
იაფად იყო, ბლომად ჩამოჟქონდათ, ფუ-
თობით. მისი ყაფაზში ჩაყრილი თაბაქო
აღარ იყიდებოდა. ზემო ქალაქის ხალხი კი
მასთან ისედაც არ დადიოდა, იმათ თავისი

ალაგი ჰქონდათ, ფრანგული მაღაზიები. ეს იყო სიგარის ხალხი, ნარგვარი „მონტე-კრისტოს“ და „ვაბანოს ტრაბუსილოს“ გამ-ბოლებელი, ბურნუთსაც ფრანგულს იყნოსავდნენ, რომელიმე „რაპეს“, ანაც და „დიუნკერკს“, გერმანული კოლონიებიდან მოზიდულს. უნციებად ყიდდნენ. ატაბეკოვს სანონი ქებელიც კი არ ჰქონდა ასეთი, არათუ თამბაქო. დაკეტა დარაბები. თავი-სი დაკეტა და სხვისი გალება ისწავლა. სემ-ინარისის პირდაპირ ათანასე კუკუჭანოვის სარდაფი გატეხა, საიდანაც ბალდადები და აპრეშემი მოიპარა, ფულიც რაც დახვდა. მერე ბულვარზე მორიცის მაღაზია და იქიდან იტალიური ჩალის ქუდებიც გამო-აყოლა. ამას მოდისტება ფანის ფრანგული მაღაზია მიაყოლა. ამაზე დაიჭირეს და მე-ტეხის ციხეში ჩასვეს. რომ გამოვიდა, ახლა გაღმა გავიდა, ჯერ გერმანელთა კოლო-ნიის კიდეზე, მეკარეტე მეფეორტი გაქურ-და, მერე კოლონიის იქით, ადრე სპარსე-ლი მუშტერიდის საკუთრება რომ იყო და ახლა სახაზინო ბალი, იმის მოიჯარადრე ფერზინგის ბუფეტი და ამაზე დაიჭირეს. ბოლოს 1868 წელს ბაგრატიონის ქუჩაზე მონაზონს მოპარა ხალიჩა, ამაზე ღამის პატრულმა დააკავა და ისევ ჩასვეს ციხე-ში. იქ დასნეულდა და მოკვდა.

ქურდ-ოლღი ახვერდოვი, მირზა აბა-
დიდან იყო, ავლაბრის კიდესა და
ნავთლუღს შუა გაჩერილი ძალის სოფ-
ლიდან. იყო მუშა მაკარონის ქარხანაში,
1846 წელს ოსმალეთიდან ჩამოსულმა პო-
ლოს ტატოსოვგმა რომ გახსნა. მაგრამ
მაკარონის მჭამელი არავინ იყო, დაიკეტა
ის და იწყო ხეტიალი. მაშინ ერივანსკის
მოედანზე დიდი ბაზრობა იმართებოდა, აქ
ნახავდი ყოველივეს, კვასი და მუავე კო-
მბოსტო, რევოლვერები, ნავთის ლამპები,
ფლავის სახარში ქვაბები, რა აღარ. ჩივთე-
ბი სხვადასხვა, ნახმარიც და უხმარიც,
ხარისხიანიც და უხარისხოც. აბელაც აქ
დადიოდა ოჩოფეხებით, როგორც რამ
ატრაქციონი. თოკესაც აქ ჭიმავდნენ და
ზედ გადიოდა ჯამბაზი, იმის ქვეშ კი იდგა
დამხმარე მასხარა და რასაც ჯამბაზი
ზევით აეკეთებდა, ის გამობაძავდა და ვით-
ომ თოკზე დადიოდა. ახვერდოვის ატრაქ-
ციონი კი იყო სხვის ჯიბეში ჩაძვრომა და
ამას ფართედ მისდევდა. თამაშევის ქარ-
ვასლასა და ოპერას 1847 წელს საფუძვე-
ლი რომ ჩაეყარა, მთელი ეს ხმაურობა აქ
მოიშალა და ქვევით გაიშალა იარმუქაში,
მაშინ გარეთ უბანში. ერევნის მოედნის
ყავახანებიც ნელი ნელ მოისპო, უფრო კი
ატამანის ქუჩისეკნ გადავიდა, სემინარიის
იქით გაყოლებაზე, მერე ლორის მელიქო-
ვის ქუჩა რომ დაერქვა. ერთ მხარეს ღმ-
ერთს ასწავლიდნენ, მეორე მხარეს უშაკეს.
ეს ატამანის ქუჩა მაშინ მთავარი ადგილი
იყო ზემო ქალაქში საცა ქადალდი ითა-
მაშებოდა და სასმელი ისმებოდა. მარტო
სამიეკინო დუქანი შეიდი იყო, ამას გარდა
ლუდხანა და დასათრობი ადგილი კიდევ
ათი და ექვსიც საბილიარდო. ეს იყო ჩე-
უბისა და აყალ-მაყალის ადგილი. ქურდ-
ოლღი აქ დაძვრებოდა გაუთავებლად.
ოთხჯერ დაეჭირათ. უშვებდნენ და ისევ
ძველ საქმეს უბრუნდებოდა. ბოლოს დუქ-
ნის ჩეუბში მოყვა, თითო მოაჭამა ტიგრან
ტიგრანიანცს და იმან კი მოკლა. ეგ თითო
ეგრემც ვერ გამოუდეს პირიდან და ეგრე
თაასათოავის თითიანათ ხოჯივანზე.

დედის ზავება ცხადო...

სად არის ის დღე,
ჩამავალ მზეს რომ გაჰყვა და
ალარ დაბრუნდა?!
სად არის მათი თავშესაფარი,
ის დრო სად არის, მხოლოდ ჩვენში რომ იმაღება?!

დღემდე მწყურია გულში ჩახედვა
და ძილ-დვიძილის ზღვარზე გარინდვა,
უხსოვარ დროის ფრაგმენტებით თვალი მევსება,
დახუჭვა ზოგჯერ ნაშნავს ახელას...

ახლა მზის ბოლო შენი კაბის კალთას მახსენებს,
სადაც თავის ჩარგვა მიყერდა
და იმ მოტივის ნალინება,
დროს რომ ვერ ამჩნევს და სულ ჩვენშია...

ზოგჯერ გვშორდება და გრძელდება დამალობანა
მზის სუნსა და უავტორ დუმილს შორის
და ნაბიჯის გადადგმის წუთი
თავის სახელს ვეღარ იხსენებს
და არ ადარდებს უსახელობა.

აქ შეიძლება სიტყვის პოვნა ერთმანეთის გამოხედვაში
და თვალებით გაბმულ დალოგს
უბგერებელი ტემბრი თან სდევს და გულში მლერის,
დასაბამიდან როგორც მლეროდა...

შენში იდვიძებს ის,
ვინც ისევ უხმოდ გეძახის,
და სულ მსჭვალავს შინ დაბრუნება.

ეპითაფია

ჩუმ-ჩუმად მიპირებს ბალახი გადავლას,
მაგრამ არ ვიქცევი ბალახის ნადავლად.

თუ მცვლიდა რამე, მცვლიდა სულ იერი,
რადგანაც ვიყავი უფლის სულიერი.

მინას გავეცევი, სულს ვერსად წაუგალ,
წავალ და ვიქცევი სრულ დღესასწაულად!

ეს ზეცა თითქოს ბუხრის კვამლია,
სულ რომ ივსება ნაზი სილურჯით,
ვზივარ ბალახზე, როგორც კალია,
ხარბად ვისუნთქავ სურნელს იონჯის.

აქ სიჩუმეა და სიმშეიდეა —
თან ბალახივით ამომავლი,
ცისარში ახლაც ეჭვით შედიან,
როცა მესამედ ყივის მამალი.

სხვა რაღა გითხრა, ხმელი ტოტია,
სადაც გვრიტი გვრიტს ელულუნება,
ამ ქვეყანაზე მიღი-მოდიან,
მაგრამ უცვლელი რჩება ცდუნება.

ვილაცის მზერამ ცეცხლის ალივით
კვლავ ნაპერნკალი გამომიჩინა,
მერე რა ვუყოთ, ცოტა დავლიე
და ჩემთვის ვმლერი, როგორც ჭრიჭინა.

პარაის ქსოვა

მარიამ კობახიძის ხსოვნას

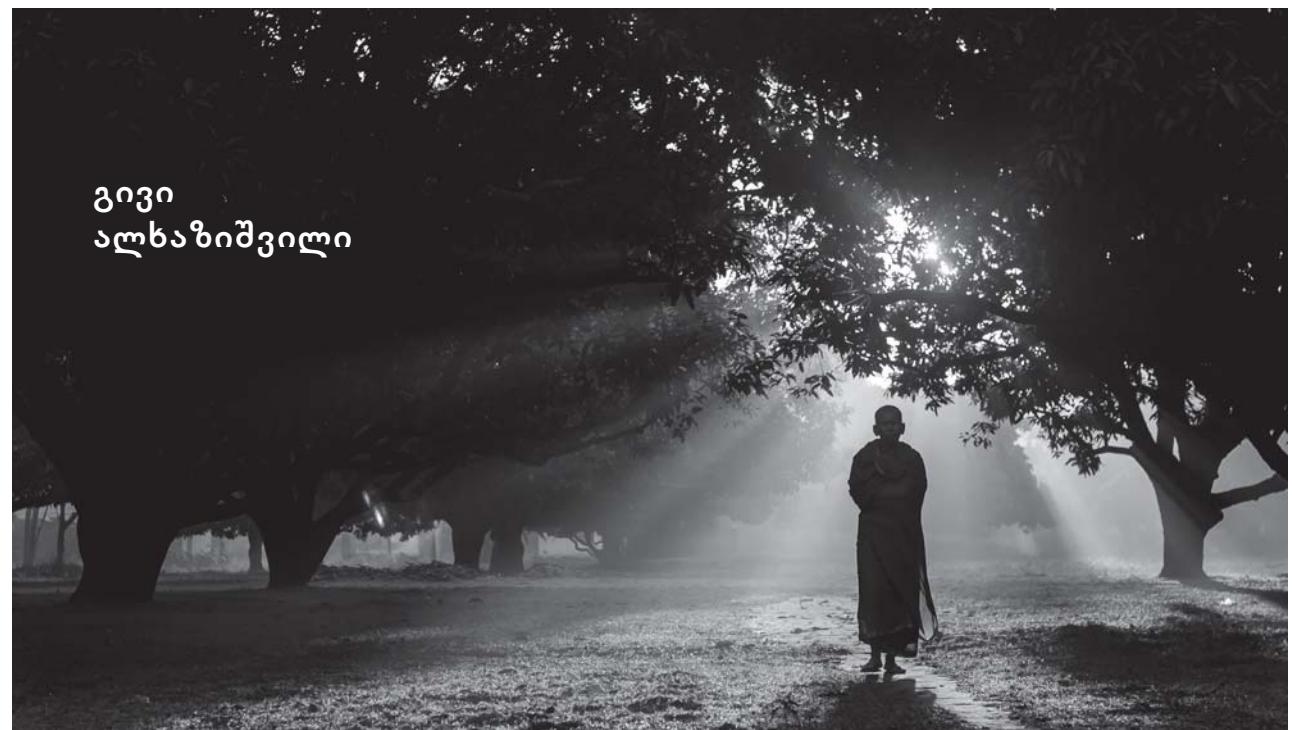
განა შეიძლება ყველაფერს შეეხო,
ან ყველაფერი დაინახო,
რომ ირწმუნო მისი არსებობა,

რასაც განიცდი, ზოგჯერ ხედავ,
ეხები კედეც და ბედნიერი გგონია თავი,
არხეინად ცხოვრობ ამ ქვეყნად,
სხვები ნაღვლიან თვალების სიღრმეს
ხელისგულის ბინდში მაღავენ,

როცა სიტყვას ვერ ამბობენ
და უფალავ ბეგერად გაფანტულ
სათქმელს ექებენ,
ის უცაბედად ამოფრინდება,
როგორც თეთრი აეროსტატი,
ყველა თვალი რომ აირევავს
და უნებლიერ ტემბრთან ერთად
იმოგზაურებს გულიდან გულში...

მაგრამ არიან უფრო ძლიერნი,
გულშივე რომ აღრინებენ ცრემლებს,
ოლონდ ხმაში არ გააღნიოს ცრემლის სინათლემ,
ამჯობინებენ უაზრო დუმილს.

სულ სხვა იყო მარო ბებო,
რა დამავიწყებს, რა წამჩურჩულა:
— რაღა როგორ ვარ, პარკს ვიქსოვო, —
გაილმა და გული ისე აუტირდა,
ცრემლი ნათევაშ სიტყვებს სდიოდა...

გივი ალხაზიშვილი

რა ლამეული გვირაბები გაარეს მისმა ფიქრებმა,
რა ტკივილები ჩაიგუბა მისმა გულმა,
თავს აპრეშუმის ჭიას ადრიდა
და პარკს იქსოვდა დარჩენილ დღისთვის...

გზად დაგანიერ, წუ მოხვალ,
მინა კი არა, ცა მინდა...

საკუთარ თავის ძებნას უნდება,
როცა ბეზრდება ყურს არხალალი,
„მე“ რომ ქრება და „ის“ შინ ბრუნდება,
მაშინ არავინ შინ აღარ არი...

შენ როგორც იქნა გადაისუფრე
და ობოლ სიტყვის ჩუმი დამარცვლით,
ჩაკეტილ ხმოვანს ათავისუფლებ
და ულერადობას ტემბრი დამაცლის.

ნავალ, მოვძებნი შიშველ ამინდებს,
აწმყო ყოველთვის უტიფარია,
ჰალოგენივით თვალებს ამინთებს
სამიერ ღროის ბუტაფორია.
ვჩუმდები, ამ დროს არ გავამითებ,
იგი ისედაც უდაბურია.

ცა რომ შემოდის, ის ჩემში რჩება
და მისი თვალით ვხედავ ცოტა ხნით,
როგორ იქცევა სიტყვები ჭებად
და მოლივლივე სივრცედ ოთახი.

ასეთ დუმილში იღვიძებს ტემბრი,
ათასწლეულს სულს რომ ინხავს
და შორიახლო ჩქამი სექტემბრის
გაოცებული გითხავს, — ვინა ხარ?!

შენ ხომ არ იცი, მოხველ საიდან
და ჩემთან ერთად როგორ სულდგმულობა,
დამალავ სათქმელს, გულში ჩაიტან,
ამ სოფლის მდგმურო, დიახ, სულ მდგმურო!

გამოცვლილ ცათა გადაძახილი
სულ ერთად შეკრებს ჭინკებს ერთგვარებს
და აქ მოლენეულ თვალს რომ ახელენ,
უკვირთ, ამათ რომ არ დაემგვანე.

მღრის სამი შვილიშვილი —
ქეთი, გვიკო, ჩემი ანი,
სხვა არავინ მეგულება
მათზე უფრო ჩემიანი.

...შენ თავს არ იღლი
და მოძრაობ წარმოსახვითაც...
შენც შეისცენე ცის ნაპირას,
ერთხელ მაიხც წამო სახლიდან...

შენ იქ ხარ, სადაც სინათლე გეძებს,
მაშინაც გეძებს,
როცა წყვდიადში გაილევა უცნობი წუთი
და მოხედავს,
იქნებ წარსულს თვალი შეავლოს...

წუთის სარკე, სახეების კოლექციას
უნებლიერ ხედვით აგროვებს,
და უცნობ სულდგმულს
ჩემს თვალებში უნდა ჩახედვა
და მათთან ყოფნა,
ვინც ჩემში ცხოვრობს დასაბამიდან
და მათ გარეშე ვეღარ ვარსებობ.

დასასრული

უტყვიც იყო, უწინაპირო დღიდი ბოჟირი და ურიაშულობა თუ იდგა გარეთ, არც კი გახედავდათ, ჩამოჯდებოდა თავისი კუტრიკარის უკან და იქიდან იზიარებდა სოფლის სიხარულს. ხშირად შეეხეტებოდნენ ხოლმე ალაჯუნე პავლე და ბერფუყი ბერდია ხან ხელების სათხოვნელად, ხან წალდის, ხან ერთი თლაში არყის გადასაკრავად, ეგ იყო და ეგა. დღე რომ შემგლისფერდებოდა, მაშინ იცოდა გადასვლა თავის დაბალი ლობიდან ეკლესის ეზოში. მთელ სალამის იქ ატარებდა, უჩუმრად, მშვიდად, მერე ქვას ქვაზე დადებდა, ადგებოდა და გამოივლიდა ნამგალა მთვარესავით მორკალული. ზოგი ამბობდა ჩამოშლილ ეკლესის ხელახლა აშენებსო, ზოგი ამბობდა ეშმაკებს აფრთხობსო, ზოგი — ანგელოზებს უხმობსო, სოფელს კი რას გაუგებ. კუზიანმა თალატებ უცნაური გამარჯობის თქმა იცოდა — გამარჯობა, თალატებე, რომ ეტყოდნენ, უპასუხებდა — შენი ჭირი და ტკივილი მეერ. თითქოს მართლაც უქრებოდა, უცოტავდებოდა ჭირიცა და ტკივილიც სოფელს, თალატებს კი კუზი უმშიმდებოდა. მიდიოდა და მიიღებვადა დრო თალატეს წუთისულელსაც.

— შენი ჭირი და ტკივილი მეე!

— რო ველარა ძრამ, კაცო, რო ლონდები და მძიმდები, ცოდო არა ხარ?! — ეტყოდნენ.

— ყველანი ცოდოები ვართ, ამ ჩემი კუზივით მრუდე წუთისულელისთვისა.

— ცოტა მაღლა ასწირ თავი მანც, თალატე, ან ცა არ გინდა დაინახო, ან მზე, ან რამე...

— ჩემი ცა ლაინისფერია, მუქი, მოლურჯო, ჩემი მზე კიდივ ცეცხლისთვალა, ბრიალ-ბრიალ.

— საიდანა იცი?

— მინიდანა, ციის გული მინაშია და იმიტომა...

— აბა, ეგ რა ცხოვრება...

— ვიღაცა ეგრეც უნდა ცხოვრობდეს...

— ეკვ, თალატე...

— უუკ, თალატე...

გადიოდა დრო, ედგა სოფელს უტეივარი საწუთორ. ერთხელაც ალაჯუნე პავლეს შეიღო რომ კავლის ხიდიან ჩამოვარდა, ფეხი მოიტეხა და ვერა და ვერ დაუუმშეს ტკივილი, მაშინ გაისხენს კუზიანი თალატე, მიდი, კაცო, მანც დამერთის მეზობელია, იარები გვერდია და არ და არ ჩამოდიოდა — აეგეთ ქრიშით უკინავლი ფრენას, ვიფრენ მერე ჩემს მზენვია ბიჭთან ერთად.

ნინო ქადაგიძე

ცერცვისტოლა აგარები

ნინო ქადაგიძეს, თან ულიმილებდა — შექარიბერტყია, შენა, დამახსოვრე, რასაც გიყითხავო. ხან მანვნის კერძიან ჯამს მიაწვდიდა, ხან ეტყოდა — მანვნის კერძი კარებამდეო... და ხურმის ჩირის ასხმულასა და ჯაგანნუებარს ჩასრიდა ხელებში.

ასე გადიოდა დრო...

— არ გეშინია მარტო ყოფნისა, ლეთისამარა?

— აბა, რისა უნდა მეშინოდეს, მე ლვათისამარასა, — იტყოდა და ჩაიცინებდა ხოლმე.

ერთ დღესაც გაკოპნიავდა, ახალი ქაშმირი მოიზია და შეურთაბენ დაჯდა.

— რას უზიხარ, ლეთისამარა?

— სამი დღეა, ეზოში მიზის სიკედილი და მიციდის.

— რას ამბობს ეს დედაკაცი, ნეტავ სიკედილი როგორია?

ლეთისამარას ალარ უპასუხია...

ლვინა

— დვინა, ჰაი, ლვინა, — დაუძახებდნენ ხოლმე ჭიშკრიდან მუხლამდე ნაფოტებსა და ბურბუშელაში ჩაფლულ ლვინას მეზობლები.

სოფელში ზოგს უკირდა — რა ლვინა, კაცო, ეს სახელი ვინდა დაუძახა, ლვინა რა კამეჩია?!

— ჰეე, კამეჩიცა ვარ და ჯორიცა, — შესცინებდა ხოლმე ლვინა მეზობლებს.

აი, თუ არაო, მერე დაეგებერებოდა საჩეხში მიდგმულ კოდს, მოიგდებდა ზურგზე და ძუნიულით ერთ წრეს დაარტყავდა ეზოს. ატყდებოდა ხოლმე იქვე მდგარი ქალ-ცოლის ნიოკი და ვიშვიში —

რათ ინკვეტამ გულ-მუცელს, რათ იჩენ წელკას შვილო, გენაცვალეო. ლვინას გიორგი ერქვა, მაგრამ თუ დაენაფებდა, გამოცლამდე ალარ მოხსნიდა ხოლმე ტუჩს ჩაუჩრედა ამოყვანილ კედებულზე. კუზით მიძენილი დახვდათ თალატე. კენკერი, უხმარი, ახალთახალი ტანისამოსი ჩაეცვა და მარადისობაში მტვერივით გაფანტულიყო.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი საყვარელი ლეთისამარას აზრის ავან-ჩავანს, ტყუპი ნიხლი მიაყარა ცხოვრებას და სიბერისპირზე სხვა ქალი ითხოვა. ამბობდნენ, ძილში ლეთისამარას ეძახისო, მაგრამ ცოლი მარტო მარტო მინც. მის ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

მის ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი საყვარელი ლეთისამარას აზრის ავან-ჩავანს, ტყუპი ნიხლი მიაყარა ცხოვრებას და სიბერისპირზე სხვა ქალი ითხოვა. ამბობდნენ, ძილში ლეთისამარას ეძახისო, მაგრამ ცოლი მარტო მარტო მინც. მინას ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი საყვარელი ლეთისამარას აზრის ავან-ჩავანს, ტყუპი ნიხლი მიაყარა ცხოვრებას და სიბერისპირზე სხვა ქალი ითხოვა. ამბობდნენ, ძილში ლეთისამარას ეძახისო, მაგრამ ცოლი მარტო მარტო მინც. მინას ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი საყვარელი ლეთისამარას აზრის ავან-ჩავანს, ტყუპი ნიხლი მიაყარა ცხოვრებას და სიბერისპირზე სხვა ქალი ითხოვა. ამბობდნენ, ძილში ლეთისამარას ეძახისო, მაგრამ ცოლი მარტო მარტო მინც. მინას ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი საყვარელი ლეთისამარას აზრის ავან-ჩავანს, ტყუპი ნიხლი მიაყარა ცხოვრებას და სიბერისპირზე სხვა ქალი ითხოვა. ამბობდნენ, ძილში ლეთისამარას ეძახისო, მაგრამ ცოლი მარტო მარტო მინც. მინას ბაგრებაში სოფელში ფშაველ მბეგნელებს ჩამოულიათ. ისინი თურმე შემოდგმით ჩამოდიოდნენ ბარში და ტყები მერე გაბურანაცებული, დანისულული, დაქუშული. თავისი დარდის ჭიას კი ათორბდა და და თვითონ კი ვერა თვრებოდა მაინც.

— რად არ მომყები, ლეთისამარა, — ჰეკითხავდა ხოლმე უამიერა.

— ღმერთივით მიყვარხა და იმისთვისა, — უასუხებდა ქალი.

შეეყელდა კაცი, ვერ მიაგნო თავისი

ახასებაში

ამასობაში გადამაისდა.
მოვა და წავა ზაფხულიც მალე.
ეს წელიც როგორც შარშან, გაისად,
დაეტოლება მუდმივად წამები.
არც თავისთავს და არც ბებერ დღეებს,
თვლებით ან თუნდაც ხველების ხმებით,
ჩვენც როგორც შარშან, როგორც გაისად,
საკუთარ დროსაც ვერ გადავხდებით
თავს. და ვერც ვიტყვით, გვეყო დრო თუ ჩვენ
ვერ, ვერ ვეემარეთ დროს ასეთები.

გადაიყრება მოლაპარაკე
ყუთები, ქვები და კასეტები.
ამოფრინდება გაზეთებიდან
ყველა ასო და ყველა ნიუსი,
ზამთარი ისევ აყირავდება —
ჩამოგდებული თეთრი ბიუსტი,
თეთრი და მძიმე. სიმარტოვისგან
ქალაქს ეშლება რკინის ბალანი,
ხეებს კი ტყივათ გადამტკრეული
თხები თითების ყველა ფალანგი.
დის, დის დრო, დის. დის და ან როდის
უნდა გაიდოს ხიდი მალებად,
შარშან კი არა, გაისად იყო,

რომ გაიცრიცა იდუმალება
და დარჩი ასე შენი თავის და
სიარაფრობის ფერთა ამარა,
ხედავ, არავინ ალარ გიგზავნის
გულიდან ექოს მგრგვინავ ამანათს...
მდუმარებაში შეაბიჯე და
სიტყვაც გეთვლება უკვე დალატად...
სულ უფრო იღებ რწმუნებას, რომ შენ
სიცოცხლეს მანც არსად გამატან
და ყველა ქვიდან, ყველა ფორიდან
წვენივით ადენ ერთ წვეთ სამართალს,
რომ დამიმტკიცო ისევ სიმართლე,
ისევ სიცოცხლის, ისევ იმედის...
და საგაისო წარსულის კიდეს...
ჰკიდებ მომავლის საწვრთნელ იღეთებს...

სათოვლიანი

ტყე საესეა სათოვლიებით.
სიჩუმის ფეხევეშ იშმუშნება
ჟანგისფერი, წანისლი ნეშო.
თოვლი კი არ ჩანს.
არც მოვა, ვეჭვოძ.
მეც რამდენჯერ გვესუსულება
გულში გაძლილი სათოვლის ისფერ შუქება,
მეც რამდენჯერ დავლოდებივარ სითეთრის ზეიმს.
მეც რამდენჯერ დამიცდია სიყვარულისთვის.
მიცერიო მაღლა და ზევით.
გადაფრენილან ზამთრისპირულზე
წეროების გუნდები და
ჩაულიათ ხმაურიან მარეკებს
ტყისირს...

დარიალის ხეობა

ყველაფერს ივიწყებ, რა გზაა?!
რა გზაა, ან გზაა ის, რასაც მიჰყები?!

მიყვები,
მიყვები ლოდების ენაზე, და თავსაც მავინყებ
გზისპირზე ელური ქაცვის ხებურქივით
ყინვისგან სიტკბოს თუ იძენენ სიტყვები —
სულ საცალფეხონი,
რამდენ. რამდენზეც ბევრი და უთვლელი.
ტინები, საყდრები, მთები და ჰესები,
მუდმივი შევსებით.
იცი, რომ ესაა სიცოცხლის სამარე,
სადაც გამლილია სალი კლდის სერვისი.
მზის წვეში ჩამბალი მინდვრები პურის ნილ,
ტერასთა ფურცლებზე კითხულობს ულისე —
აქ არა ვყოფილვარ?
მთები ხმალდები მიმდგარნი ცის ქალაქებს.
ამინდიც როგორი მჩატეა,
სარკეა...
ჩახედავ თვალებსაც — უკარო ციხეებს,
ხავსიან ლოდის პურს მიიღებ კურთხევად,
რომ არ დაუფრთხება ჭინები უდღეურს,
რომ აუცილებლად აცვამენ ნაბიჯებს, გზის ჯვრებზე
აცვამენ. მაძასურს აცალე, გაგიყვანს ბინდისპირს,
სად თოვლის სითეთრეც სინმინდით განუხებს.
ამ ხმელი დუცებს და ხმელი დიყებს
ცივ ქარისპირზე წალვიან ბორიალს —
რტოებში გაჩერილ ნიავურ ოლეანდრს
ექნება შენსავით მიზეზი სასევდე,
მუდმივი შევსებით.
არჩევანს არავინ გიტოვებს, გასელფდი,
რომ ყველამ გიყუროს, არეულს ლაუვარდში,
გითვალის დარდების ნაშალის ტონები,
ჩრდილები, ჩრდილები ღრუბლების ხაოთა,
წყალსაც რომ ვერ ატან
ვერც ცხადა და ვერც სუზმარს.
იცხოვრე, როგორც გსურს, ბედილბლის ენჯეოს
სწავლებს აისხებო, დაფნა რომ — ელჭეჭებს...
გიმღერენ ზვავები, სადარიალონი,
ჯერ რომ არ აჩნია მიწისპირს კენჭადაც.

მარიამ
ნიკლაური

გიცნობენ, რადგან შენ სულ მეტი გენადა,
სულ არა გქონდა რა, სულ იყავ ქესატად,
და ყველა წაბიჯი გზად გადაგეზარდა,
რომელსაც ყველგან და ველარსად მიყავხარ...

რომავი ერთი ცირცელი

როშაში ერთი ცირცელი
სულ ფაფარენას უყურებს.
მოდის ნისლი და მის წითელ
ტუჩებს აკვდება, უხუნელს.
დილით აპყვება სათიბებს
მზისამინდელი ცროლისკენ.
რა გითხრა, ჩემი ცირცელო,
ხან — მე, ხანაც — შენ მომისმენ.

შეორდონისაირი

შემოამწიფდა ზაფხული — დარებს,
გზისპირზე — მაღალ,
წყარად მდგარ
ასკილს.
მშეიდად უკრავდა ობობა თარზე.
და ქსელში ება პეპელას ფრთებით
გამოფიტული მზის სხივის
ნასკვი.

შესვენებელი გენი

გამოტანილია განაჩენი
შეიძლება დახვრეტით შეცვალო
შეიძლება ჩამოხრჩიობით შეცვლაც
შეიძლენა გაზის კამერაში შეყვანა
შეიძლება კოცონზე გადაცვლა
შეიძლება თოვიც შემოგთავაზონ
შეიძლება ფეხებზე ლოდიც მოსინჯონ
შეიძლება საკვებით მოწამვლა
შეიძლება 21-ე სართულიდან გადმოგაგდონ
შეიძლება ცოცხლად დაგმარხონ
ეს განსაკუთრებით ნაცნობია
თან ცოცხალი ხარ და თან მკედარი
ეს მშობლიური და ყველაზე ახლობელი განცდაა
შეიძლება იმდენი გაჭამიონ
როგორც ახლა გაჭმევნ და ასე მოგკლან
შეიძლება ქილერი მოგრჩინონ
შეიძლება წამლით მოგკლან
შეიძლება ცხოვრებით მოგკლან
შეიძლება თავისუფლებითაც კი
შეიძლება მონბით
შენ მაინც ვერაფერს მიხვდები
და ასე გაუთავებლად გამოიგონონ
ახალ-ახალი სალათებივით ჩენი სიკვდილი
და ამაში ძერირც კი გადაგახდევინონ
მთელი ქონებაც კი
მთელი ქვეყანაც კი
მთელი სიცოცხლეც კი
მთელი რჩენაც კი
მთელი სიყვარულიც კი
მთელი სულიც კი
შეიძლება ვერც გაიგო ისე მოგკლან
ძილი გაგიღრელონ ან ღვიძილი გაგიგრძელონ
და გეგონოს ხარ
და გეგონოს მიუწვდომელ კოშკშიც გადამალულხარ
და გეგონოს უხორცოც ხარ
და გეგონოს მართალიც ხარ
და გეგონოს მარადიულად ხარ
და გეგონოს ღმერთიც შენთანაა
გამოტანილია განაჩენი
აი „სიკვდილის მენიუ“
მთელ ჯიშს ხომ არ
მთელ მოდგმას ხომ არ
მთელ დროს ხომ არ
მთელ სივრცეს ხომ არ
და სანამ ამ ფიქრში ხარ
ნელ-ნელა უკვე თურმე მთლიანად
ყველა სულ ალარაფერი
— შენ რასაც აირჩევ...

შენ არაფერი არ გინდოდა ჩემგან, ვიცოდი.
რისი სიტყვა, სიტყვა გქონდა თავზე საყრელად.
არც პურის ყუა, არც წყაროს წყალი,
ღვინის გარდა არც რა შეგისვამს.

ზიარებისთვის ჯამში მინაც კი ჩაგიყრია.

სასაცილო იქნებოდა

შიშველი ტერფით შენ ბალაზზე გავლა-გამოვლა,
როცა ნისლები დაგიდიან ანგელოზებად.
მემდერა რამე? მასხრად აგეგდე?

ზეცას სწოდება შენი ნამდერი.

ცეცხლის ალშიც ვერ გავეხვიო,
აბოლებულ ფიჩხის წკირს ვგავდი,
იქროვანი შემოდგომის კალთებზე გაშლილს,
ნასხლავს და ნაბელს გაზაფხულისპირს..

ცრემლი მდიოდა,
მაგრამ ვაზის ცრემლზე ნაკლები.

ვიტირებდი და მოკვდებიდი ალბათ სიცილით,
მე შენ გეტყვი და, გულზე ზვირთად დაგდინდებოდა

ჩემი ცრემლები?

რა უნდა მექნა,

რითი უნდა მეტყიცებინა შენი შვილობა?

თავი რითი მომწონებოდა?

ლოცვაც ისევე არ მეხერხება,

როგორც ომი, როგორც მშვიდობა.

ქვაც მე მჯობდა თავისი ქვაობით.

და რა დამრჩა სხვებზე მეტი, ბევრი, ძლიერი,
სხვებზე ლამაზი, ძვირფასიც კი,
მხოლოდ თავად რადაც შემქმენი .

ათას მანქანას გამოიგონებს
ის, ვისაც შეწინა თავის დახსნა ეძვირფასება..

თითქოს რამე შეგვეძლოს მართლა...

სევდის სალავური

სიხარულის, მინდა, გითხრა,
სულ დარდის კი გამომდის.

ჩიტიც ძელებურად მღერის,
მზეც მზისფერად ამოდის.

აქ ყვაიდი იშლება და

იქ მოები ჩანს სამოთხის,

მოვა დღე და მაინც „სევდის

სალამურად“ გამომთლის

და მაკვნესებს ორთავ სოფლის

გაღმითა და გამოლმით.

სიხარულის საფრთხობელას

და პეტევია ქარები.

დავილალე სუყველაფრის

ბედზე გადაბრალებით.

დედაკაცური სექტის წევრები
თავთავინთი მონასტრებით,
ზურგზე რომ აქვთ მოკიდებული —
ყოველდღიური რუტინის მხევალს
არ აქვს უფლება, გასცეს თავი ან თავის დმრთი!
და რომც სული ამოჰადო, და ჯვარზეც აცვა,
ცეცხლზეც დასწვა, კუპრშიც დახრუკო,
ვინ გამოტყდება, ვინ ალიარებს
ამ არყორობით ვარო ორსული?
ვინ გაჩვენებს ან სად უდგათ სარეცელი,
სარიტუალო სამოსი როდის დაქარგეს ასე?!
როგორ გავიდნენ გააღნიეს ან კოშკიდან,
ან თავიდან, ან ცხოვრებიდან?
აკრული აქვთ არაფრობით სავსე მუცლებზე
ყოველდღიური ფაცი-ფუცის ხამი ტილო,
მძივებად ხურდა ფული აუცვამთ,
საყურებიც ქვაბის ჰკიდიათ,
სამაჯურები ჯამ-ჭურჭლის და
სუნამოებად ქინძის თუ პიტის არომატები,
პუდრად უცხო სუნელი და რუჯად ზაფრანა,
კაბა ჯინსებზე გადაცვალეს კარგა ხანია,
აბა, მარმარებს, ნიებიან რუშებს
რატომ უნდა ახერხინონ ბაზრის ბილიკი
ან სახლების და სასახლეების ტუალეტები,
ან როდის იყო ცეცხლის ხაზზე ჯარისკაცებს
ფარჩებით რთავდნენ?

რკინისაა მათი სამოსიც, იარაღიც, კანიც, ნერვებიც...
ყავის ნალექს, სიგარეტის კვამლს, თმის სალებავს
რა ხანია აღარ ჰქვია აღარაფერი,
ან ვინ იყო, რომ
ჰაერს გემოს და სახელს ურჩევდა შესუნთქვამდე,
წყალს — შესმამდე,
მინას და ცეცხლსაც ვინ იყო რომ აკვირდებოდა
ნაკიდებისას ან ჩანოლის წინ...
ზოგმა თავისით მოიკვეთა მარჯვენა ხელი
და დაიმყნო ზედ ზოგმა — ცოცხი,
ზოგმა — დახლი, ზოგმა — პამპერსი.
აბა, რიდასთვის ეტარებინათ ხელის მტკვნები,
ყვავლებს მანც აღარვინ ჩაუჩრურთავდა
ლამაზ თითებში,

და არც ბეჭდებს ნამოაცეამდნენ,
ბალახებისგან დაწნულ ბეჭდებს,
აღარც თრთოლვით შეეხებოდნენ,
რომ თბილი სუნთქვა ჩაედოთ პეშვში კოცნის სიჩვილედ...
მოღელილი აქვთ ძუძუები,
თეძოებიც მოღელილი აქვთ,
აღარც საცვლებს იმაღავენ,
დადიან და დაფრიალებენ
ეს ძონძრობა თუ კაფანდარა მულეტები
და ცხოვრებაც — გავეშებული მოვრალი ხარი —
იმის ნაცვლად რომ დაედევნოს,
რომ აფატროს თავის რებით,
უკან მიჰყება მორჩილი ცხვრის დუმის ქანქარით.
და ყოჩად ქცეულ დედაკაცებს
სხვა მეტი აბა რა დარჩენია,
უნდა ასწიონ თავი ამაყად,
თვითონ უნდა გაიგნონ გზები,
გადაუარონ მთელ დედამინას,
უნდა ყველა ჩასვრილს მიხედონ,
მარჩიალებს, მუქთახორებს, ტვინდასეტყვილებს,
უნდა უდონ პირში ლუკმა,
უშხაპუნონ სისხლში ნამალი,
ჯიბეში — ფული,
მანქანაში კარგი ბენზინი,
ქორწილები უხადონ უნდა,
საყარლები შეუნახონ,
სინდის-ნამუსიც.
ასეთია დედაკაცის არაფრობის დიდი ამბავი.
ზოგი ბაზრის ანგელოზად გადაქცეულა,
ზოგი როსკაპად,
ზოგი თავის პატიოსნებით და დიდი რწმენით
გადაქცეულა ცხოვრების ჭავად და
მხოლოდ დამით მოისმის ხმა
ამ ცხოვრების თავხებიდან მათი კვნესისა და
ცვივა რკილი, სამყაროს რკილი,
ჭია არცა ჩანს. ვინ იცის ეს ხმა, ეს სუსტი ხმა
ღვთისადმი ლოცვა არის მათი თუ თავხეს ხრავენ
მარტობით გადაღლილები,
არაფრობით გადეზრებულინი,
რომ დაუსვან იმას წერტილი, საიდანაც ყველაფერი
დაიწყეს თავად...

და ასეთია სიყვარული საგვებისა! და განეჩინათ!
რა აღარ აკეს ამ უძირო დღეებს იმათვის,
საკუთარი ამბების გარდა...

დეოგის ტალაზონი

თუ დათანხმდები ამ ხელფასზე,
შენც შეგიძლია,
ღმერთად თუ არა,
ანგელოზად მანც რომ იქცე.
ვერავინ ნახავს, რა ფერია შენი დარდისგან
მკვდარი თვალები,
შერც თმის ფერს ნახავს,

ვერც შეგხება.
დიდი-დიდი, სიზმარში გნახოს,
ან მოეჩენო ღრუბლის ტაძარში გამოსახული,
საგანთიადო ცვარი მირონი ეგონის შენზე.
დარეკავს ზარი, — ალო, გისმენთ...
და დაინყება ტანჯვის ების ამოქსოვა-ამოშენება,
შენ არაფერი, შენ მთავარია, რომ
თვის ბოლოს მიიღებ ხელფასს,
ზეთსაც იყიდი, ხორალსაც, კვართსაც.
ის კი, ვისი ანგელოზიც შენ იქნები,
ათას რამეს მოგიყვება,
დაამშვიდებ, დააიმედებ,
გაიზიარებ მის გასაჭირს,
საიმედო სიტყვასაც ეტყვი,
მან რა იცის, რომ შენც ასე, სულ სხვას ურევავ,
სულ სხვა ნდობის ტელეფონების აგროვებ ნომრებს,
არც შენ იცი, ვინ რა ხელფასზე აყვანილია
ჩვენს საიმედოდ,
ზოგი ალბათ პრემიასაც ღებულობს ხოლმე,
ზოგის ზარი მარტო შენ გესმის,
ზოგის ზარი ისე გუგუნებს,
უნებურად ინერ პირჯვარს და
კანონიკურ ფრაზებსაც ამბობ:
„გვიშველე, ღმერთი, ამის გაძლება შეგვაძლებინე“.
ადვილია, ერთი შეხედვით, დიდი არა ხელფასი, მაგრამ
რამდენს ჭირდება შენი მშვიდი ტემპრის მირაჟში
ჩადოს თავი და ეგონოს, რომ სადაცაც არის ხსნა.
რა ადვილია, მიუმარ თურმე
უხილავ ანგელოზად დედამინაზე
და თვის ბოლოს, შეფის მაღლობა და
დაპირებაც დაიმსახურო,
რომ თუკი ასე გაგრძელდება და
თავისი თავის გაძლება ასე გაუჭირდებათ ადამიანებს,
მალე ღმერთადაც გადაგიყვანენ.
— ალო, გისმენი...

სულ სამაზნიცად თითებში,

და ადვილია, მიუმარ თურმე
უხილავ ანგელოზად დედამინაზე
და თვის ბოლოს, შეფის მაღლობა და
დაპირებაც დაიმსახურო,
რომ თუკი ასე გაგრძელდება და
თავისი თავის გაძლება ასე გაუჭირდებათ ადამიანებს,
მალე ღმერთადაც გადაგიყვანენ.

— ალო, გისმენი...

სულ სამაზნიცად თითებში:

ვინ იცის, აბა, რა ძლიერი ძიუდოისტი გამოსულიყო...
რომ ეცოცხლა. ვინ იცის აბა?!
ქალად ყოფნას ვინ აკმარებდა?!?
ვინ იცის, იქნებ მას ფეხებურთში უფრო ემარჯვეა...
რომ ეცოცხლა, ვინ იცის, აბა?!?
იქნებ მსრბოლელი გამხდარიყო და
დაკარის პრიზიც აელო,
რომ ეცოცხლა. ვინ იცის, ნეტა?
ან ძალისანი გამხდარიყო და
ყველაფერი, სწორედ, თავს ზეთით აენია,
თავს ზეთით, სადაც აღარ აქვთ ძალა ადამიანებს...
ის კი შეძლებდა, რომ ეცოცხლა,
ქალად ყოფნას ვინ აკმარებდა?!

არც ძველი სიბრძნის საზეპიროებს დაგავინებდა,
და განა ერთხელ, ათასებროვერობის შეგახსენებდა:
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ობისა უნდა მოკლა,
რადგან სახლში სილატაცე გაგიმეფებდა,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
რადგან შენი კერის მცველია,
რომ არც თავგი არ უნდა მოკლა,
რომ შენ ოჯახში შიმშილობამ არ დაიდოს
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
რადგან შენი კერის მცველია,
რომ არც თავგი არ უნდა მოკლა,
რომ შენ ოჯახში შიმშილობამ არ დაიდოს
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
რადგან გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
რადგან გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა,
რადგან გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკლება
რომ ბეღურა არ უნდა მოკლა,
ბეღურაში ხომ
გარდაცვლილი ნათესავის სული ზივზივებს,
რომ არც ბაგაყა უნდა მოკლა,
რადგან ნაგლევავს წვიმა და თქები,
არც გველი მოკლა, თუკი სახლში დაგიბინადრდა
სამუდამო ბინა,
რომ ჭირდება არ უნდა მოკლა, რადგან მოკ

ციცაარი

ჩემი დიდი წინაპარი — პაპაჩემის პაპის პაპა — რომელიც მთაში ცხოვრობდა და იყო პოეტი, მითვალვალებს წინ საუკუნეებიდან. არ ვიცნობდი, მაგრამ ვმეტობრობთ. ეს მისი სიმღერაა, რომელსაც მიღმიერი სამყაროდან ვხრიალებ, ეს მისი სიტყვებია, რომლისგანაც თითები მაქტს დალურჯებული. ამარჩია და ჩემში მეტავნდება. მისი ბრალია, რომ ასე სანახევროდ ვცხოვრობ, და როცა მძინავს, ღია თვალებით ვებრძვი დამეებს. მისი ბრალია ჩემი აღტაცება ქვებისადმი, კლდებისადმი. მან დამიწესა, მყვარებოდა კლდესავით კაცი — მდუმარე და ქლიერი და სიცხის ამტანი. დიდი ხნის წინ გაურიგდა ლმერთს, რომ ჩემით თავის მთა და თავის სიტყვა გადაერჩინა. ჰოდა, ახლა ლალად დადის ჩემს სისხლში და სიტყვისგან დალურჯებულ თითებზე შეგნიდან მიკაკუნებს.

იროვა

არადა ისეთი უშნოა
ეს ცხვრებით დასახლებული სამოთხე,
აღარ ვიცი რა მოვუხერხო ჩემს მხედველობას.
დადიან ცხვრები, დუმილს და სუნს ერთმანეთში ურევენ
და ხანდახან ერთმანეთიც ერთმანეთში ერევათ.
მე კი რა ვქნა, როცა გაზრდილი შემოვედი ამ ფარაში,
ვლაპარაკობ, მაგრამ ვის რას გავაგებინებ.
გამარჯობა, ცხვრებო.
არც კი იციო, რომ შესაძლებელია გასცუროთ მდინარე
და ყველა ჭუჭყი მდინარეს გაატანოთ,
და ყველა სირცხვილი მდინარეს გაატანოთ
და ყველა უსიტყვობა მდინარეს გაატანოთ.
ისეთი მიმტვებელია მდინარე!

გამარჯობათ ცხვრებო,
სანამ თქვენ ძოვდით,
მე ვისწავლე დუმილის დამარცხება,
მე ვისწავლე შემშილის დამარცხება,
მე ვისწავლე სიამის დამარცხებაც
და ახლა, როცა გარედან გიყურებთ,
როცა ფარაში მდგომი მაინც გარედან გიყურებთ,
შეგიძლიათ ბალახივით ლეჭოთ ჩემი ირონია.

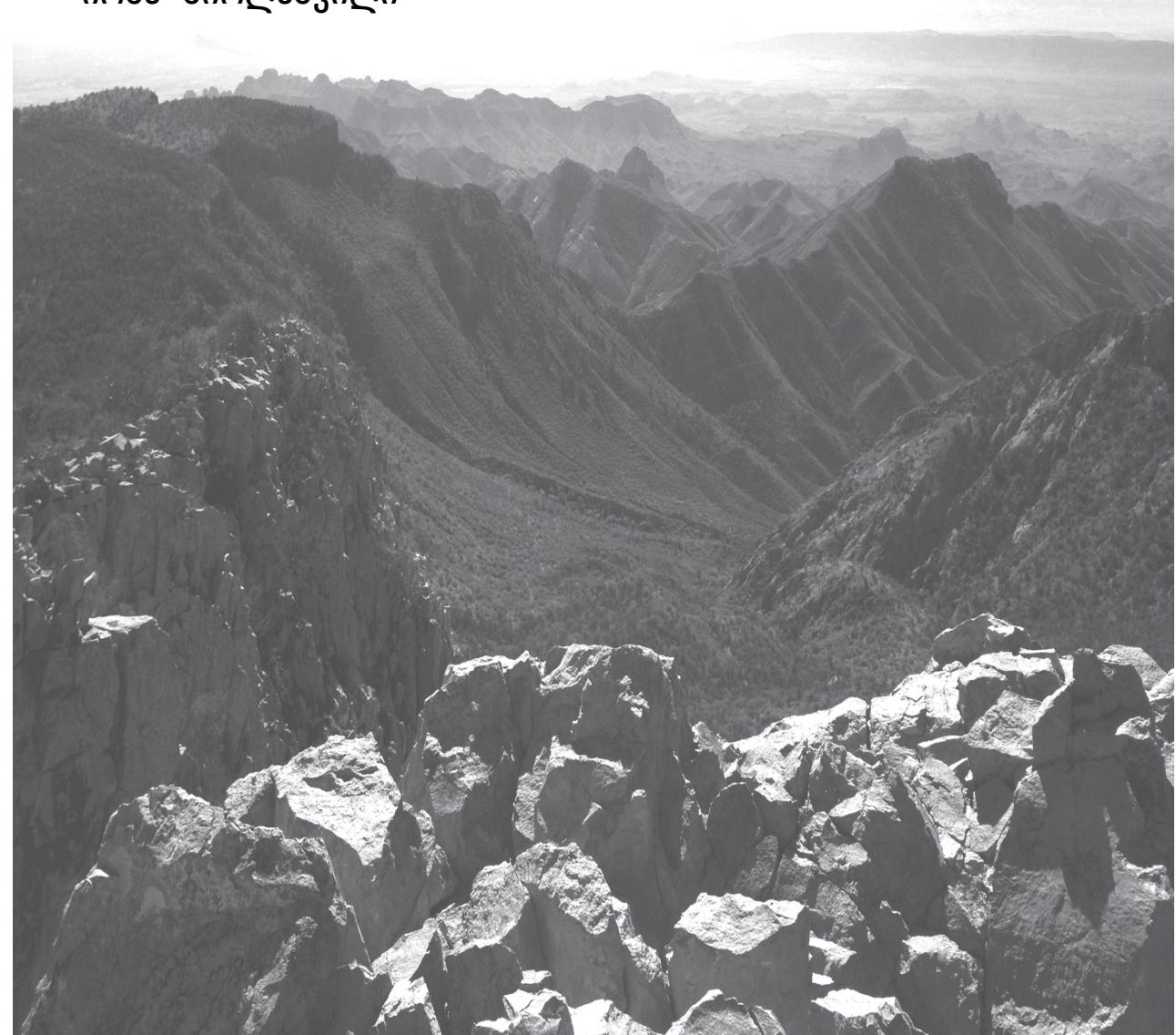
თავდაყირა

მზად ვარ გადავაბრუნო სამყარო,
ისედაც ჩემი საქმეა ყველაფრის თავდაყირა დაყენება,
გაგივირდეს — გაპვირვება შენი საქმე იყოს.
აი ჩემი ულალატო ხელისგულები
მოლაპარაკე კანითა და დაგრეხილი მკვეთრი ხაზებით
ყველა დეტალზე დაწვრილებით მოგიყებიან
(ხელისგულებს ყველაფერი ზეპირად ახსოვთ).
მე კი განა არ ვიცი, რომ მთავარია სწორად მიყვარდეს,
მთავარია სიყვარული ხელისგულებს გავუნანილო,
როგორც დიდი ოჯახური მემკვიდრეობა
და არასდროს ამიკანკალდეს მხრები,
როცა შენ დაგინახავ!
და არასდრეს წამომცდეს ზედმეტი,
როცა შენ დაგინახავ!
და არასდრეს შევიტუჭკო დუმილში —
როცა ხელისგულებს გამოგიყდი!
და არასდრეს დამეტყოს შიში,
როცა ამ ხელისგულებით სამყაროს გადავაბრუნებ!

ზღვა

აი ჩემი სიყვარული,
სამშობლოდ დაბადებული სიყვარული,
წინაპრის ძელებით შემოღილი სიყვარული,
წინაპრის ლეგენდებით წაკვები სიყვარული,
მუხის ფოთლებით ავსებული სიყვარული,
მუხის ფოთლებითი მოშრიალე სიყვარული,
ორ დიდ მუჭაში ჩავტიო და ტალღებს მივანდე.
აი გულიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე,
აი ბაგიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე,
აი სხვენიდან გამოვდევნე ყველა მდინარე
და ზღვასაკენ ვკუარი პირი!
ზღვა იქცა ჩემი მოთმინების უხმი მსაჯულად
და დიდ მეგობრად, მენდობა და გულმდე მიშვებს.
მეც ასე სადა, ცარიელი და გარუჯული,
ვკოცნი მის კაბას და ტუჩებზე მეკრობა ქვიშა
და ვნევბი მისი გულის ფსკერზე და ვეძებ ჩემი
სამშობლოს ღობეს და ვიბრუნებ წართმეულ საჯეელს
წიურის სუნთქვად, ხავსის სუნთქვად, და ასე თხემით
ტერთმდე მტკივა ჩემი ქვეყნის დამწვარი მაჯა.
აი ჩემი სიყვარული.
აი ჩემი მოთმინება.
ზღვას ქვიშად ჰქონდეს.

ირმა შიოლაშვილი

ხუთი დღისა და ხუთი თითოს აგგავი

დანაღმულია ჩემი ხელები,
ჩემი დაბომბილი ხელები,
ჩემი იკუპირებული ხელები,
ჩემი სისხლაკრული ხელები,
ჩემი მინაკრული ხელები,
ჩემი უბედური ხელები,
ჩემი ხეუთთითიანი ხელები,
და
აღარ ვიცი საით წავილო.

აკული მაქტს თვალები,
რომ საკუთარ თას დავუმალო
გადამნვარი მინდვრები,
ცეცხლნაკიდებული ტყეები,
პატივაყრილი კარ-მიდამო,
პატივაყრილი გოგონები,
პატივაყრილი გმირები,
პატივაყრილი გული

ოკუპირებულია ჩემი იმედი,
ლიკვიდირებულია ჩემი იმედი,
ხუთ თითში მოქცეულია ჩემი იმედი,
ხუთ თითში მოქცეულია
ჩემი ისტორიაც,
ინგის და გულს მიწვავს,
ინგის და სისხლს მიდუღებს,
ინგის და ხმაჩახლეჩილი მეძახის,
რომ გახელილი გულის თვალით უნდა ვიარო...

აი, ასე დავამთავრე მეგობარი:
გულში დავამთავრე,
მაგრამ მაინც გულში დავტოვე —
არ ვისურვე მისი გულიდან ამოღება;
ვიფიქრე — მკვდარია, მაგრამ იყოს,
სიკვდილის წინად იყოს ჩემ გულში,
როგორც დიდი გაფრთხილება —
რომ სიკვდილი გარდუვალია.
მაგრამ მკვდარი მეგობარი მინას ითხოვს —
თავის წილ მინას
და გულიდან მაგლეჯს ნაწილებს.

ნანას

ასეთი გოგოები ვიყავით,
უცნაური გოგოები ვიყავით:
კი არ ვლაპარაკობდით,
მძივებად ვასხადით სიტყვის საოცრებას,
კი არ გვიყვარდა, ვავადობდით და
ქვეყნიერებას სიყვარულში ვეჯიბრებოდით,

კი არ ვწერდით,
ადულებული წარსულიდან ვიწოდებდით სიტყვებს და
ბედისწერის ანბანს ვაწყობდით.

ასეთი გოგოები ვიყავით,
უცნაური გოგოები ვიყავით.

მერე, როდესაც გავიზარდეთ და ვიქეცით ქალებად,
როდესაც წარსულს ჩავაცვით ჩვენი გოგოობა,
როდესაც შვილებს ჩავაცვით ჩვენი გოგოობა და
ერთმანეთს ხელახლ შევცვდით,
აღმოვაჩინეთ, რომ შესაშუალ გვიხდებოდა
ეკლიანი სიტყვები,
გვიხდებოდა ცხოვრებაგამოვლილი სიტყვები,
ღირსეულად შეფუთული სიტყვები
და ხელის წაცვლად, ძველებურად,
ადულებული სიტყვა გავუწოდეთ ერთმანეთს.

აბა რა მექნა,
როცა ჩამაჩემი თვალებიდან მეღვრებოდა და
დედა ჩემს სიტყვები ყვაოდა,
საძინებელში ვიკეტებოდი და ვწერდი.
დიდი იყო ჩემი ბავშვობა.
კედლის მარჯვენა ფერდიდან წიგნები ცვიოდა და
ყველა წიგნის ჩემი გმირს
გულზე და ხელებზე ცრემლივით დასდიოდა
მარტორბისა და ცხოვრების სურნელი.
ცხოვრება მაშინ მეც ასეთი მეგონა:
ჩემინი გმირებით სავსე, ნათელი და გულუბრყვილო
და ვწერდი, რომ მომაგალი შეიძლებოდა წარსულში
აგვრეოდა, და
რომ წარსული დიდი თოვლის გუნდა იყო
მომავლისათვის.

—
და ვწერდი: რომ სანამ სიტყვებს წამართმევდნენ,
შენი ძევების ძეველი მზე უნდა მენახა.
მიყვარდი და ღამეს მანამდე ვათევდი,
სანამ ჩემს თვალებზე სინათლე შეახები
განთიადის, და ახლა, როდესაც ხელები
სავსეა მომავლით, მე უნდა წავიდე,
შენ კი მეათასედ უნდა მაპატიო,
რომ თვალებს გარიდებ

—

დიდი იყო ჩემი ბავშვობა.
წინასარ გრძნობდა,
რომ წარსული შეიძლებოდა ვამხდარი მომავალი და
მთელი ცხოვრება ტყუპისცალის წაბიჯით ევლო
მის გვერდით, ვისაც ვერასოდეს დაენეროდა,
წინასარ გრძნობდა, რომ თვალებში ჩატეული მამის გენი
და სიტყვებში მოყვავლივ დედის სევდა
დიდი წრე იყო, თოვლის გუნდა იყო შემოხაზული.

კოდეს დაც, დიდი სიბნელის იურიულ პერიოდში, როცა გირჩებას გამო ციყვებსა და ადამინებს შორის სამოქალაქო ომი დაიწყო, აი, მაშინ, ჩემი მეგობრის შეილმა ორიოდ წუთით ანთებული ნათურისკენ რომ გაიშირა ერთი ბერნ თითი და პირველად „აი, დენი“ ამოილულულა „დედას“ ან „მამას“ მაგივრად, მარკამ შავ ბაზარზე კოლუმბიური ჰუმანიტარული დახმარებით შემოსული მუყას ყუთი იყიდა და სახლში მისვლისთანავე გახსნა.

ყუთში ერთი ვარდისფერი საპონი, ორი შეკვრა ქალის ჰიგიენური საფენი, ყავის მარცვლებით სავსე სამი ტომსივა და ერთიც მუქ, კაკაოსფერ ქალალდეს საფულდა გაფულოდ შეფუთული და კანაფის წვრილი თასმებით გამობანტული კოლოფი იღია.

მარკას, მართალია, ერთი სული ჰექნდა, კოლუმბიური ყავა მოხსალა, დაეფექტა და მერე ამოჩემებულ ადგილას, ფანჯარასთან, ამოჩემებულ სამფეხა სკამზე კატასავით წმინდაუბებულს დაელია, მაგრამ ეს მანამდე იყო, ვიდრე კოლოფს დაინახვდა.

კოლოფის დანახვის მერე კი მისი გახსნის სურვილმა ყავის სმის მონატრებული რიტუალი გადავინყა, მემკვიდრეობით დატოვებულ და ჯერ კიდევ გასაყიდ, უზარმაზარკარდინ კაკლის ხის მაგიდას მიუჯდა და კოლოფის მუქი კაკაოსფერი ქალალდი ფრთხილად შემოაცალა.

მოქმედენა, რომ უცდად შუქმა მოიმატა. მარკამ ასევე ჯერ კიდევ გასაყიდ, ჭერზე მითიური დირიუჟაბლივით განოლილ მდოგვისფერ აბაჟურს ახედა. არაფერი ახალი, აბაჟური ისევ აკვარიუმის გამოსაცვლელი წყალივით, დაბურული სინათლით იყო ამოქსებული.

მარკამ სათვალე გაიკეთა და კოლოფზე მიკრული ინსტრუქცია სწრაფად ჩაიყითა:

ი ნ ს ტ რ უ ქ ც ი ა

შემადგენლობა:

გალია — ვერცხლის ძაფი, სინჯი — 925. წონა — 50 გრ.

შეგთავსი: სულიერი.

დასახელება: *Pyrophorus noctilucus*, ტკაცუნა ხოჭოთა წარმომადგენელი.

ადგილობრივებისთვის: კუკუიო, კუკუჯო, კუკუხო.

სექსი: მარობითი.

ზომა — 5 სმ.

ფერი: მუქი ყავისფერი.

განათება — 150 ციცინათელის სინათლის სიჩქარე წამში.

სინათლის ფერი — ყვითელი, მნვანე. კვება — შაქრის ლერნამი, უკიდურეს შემთხვევაში — შაქრის ნატეხი.

მოვლა: შხაპი დღეში ორჯერ, თბილი წყლით.

გამოყენება: გამოიყენება როგორც ნათურა, სამკაული, ფანარი.

შენახვის ვადა: სიკედლიამდე.

გაფრთხილება 1: მოარიდეთ ცეცხლს და ბავშვებს!

გაფრთხილება 2: მოექცით, როგორც ოჯახის სრულუფლებიან წევრს!

Made in South America.

— ვერ არიან ესენი, — მარკა თავადაც ვერ მიხდა, ვისი მისამართით ჩაილაპარაკა, მერე კოლოფი ფრთხილად გახსნა და ვერცხლისფერი წყირებით მონწულ გალიაში გამოკეტილ ნათებას პირდაღებული მიაშტერდა.

დონ კუკუიოს მეტავრობისგან დაღლილი სასტრები გაატკაცუნა და თავადაც მიაშტერდა მარკას, — „მშვენიერი სინიორაა“ — გაიფიქრა მერე არც თუ ისე მორცხვად, — „ჩემს კუკუჭიტოს ვერ შეედრება, მაგრამ...“

დონ კუკუიოს ის დღე გაახსნადა, როცა იქ, კოლუმბიის ერთ პატარა, მშობლიურ დაბაში, პოლკოვნიკის ეზოში, წვიმით გაუქენით პალმის ტოტზე ჩამომჯდარა, პირველად დაინახა მისკენ მფრინავი კაშკაშა კუკუჭინა.

ძვირი დაუჯდა მისი შერთვა. სანამ სერენადები არ უმდერა, სანამ ათი ღამე გადამტეულად არ გაუნათა, სანამ მის ღამე კოლკას ნლების სამყოფი სინათლე არ გადასცა, მანამდე უარზე იყო კუკუჭინა. სხვა რომ ყოფილიყო, დონ კუკუიო მისკენ აღარც გაიხედავდა, მაგრამ კუკუჭინას სილამაზემ და მისი პრიალ მუცლიდან ამოსულმა ნათებამ ღამის ქრონიკული ცახცაბის პირას მიიყანა. რაღაც ცანები ნათება იყო, თითქოს დილის ძილისა.

დონს ეკიდა ცეცხლი, მნვანედ იწვოდა.

დონ კუკუიომ ცოლის გასხესწაზე ამოიხორა და გალიის კარისკენ მიზოჩდა.

— გამოსვლა გინდა? — გაუცინა მარკამ და კარ გაულო.

დონ კუკუიო გარეთ გამოვიდა, ჯერ მარკას მტევაზზე აცუხცუხდა, მერე წვრილი მაჯის საცალფეხო ხიდი გადაიარა და ღრუბელივით ფუმფულა აღმართს აუყვა.

— ვამე, რა სასაცილო და საყვარელი ხარ, — გაეცინა მარკას, — ნამდვილი ჯერტმენი, მშობლილ ქუდი და ტროსტი გაკლიო.

დონ კუკუიოს შექება ესამოვნა და ისე გაიბრიქა, ლამის მკლავიდან ჩამოვარდა, თუმცა პოლკოვნიკის გვერდით ცხოვრებამ თავისი საქმე გააკეთა: ბოლო წამის მაინც შეძლო, თავი ღირსეულად შეეკავებაინა. გადარჩა.

ასე დაინყეს ცხოვრება ერთად მარკამ, მარტოხელა, მოპოეტო ქართველმა ფილოლოგმა და დონ კუკუიომ, კოლუმბიდან ჩაბერებული ქალაქის მცხოვრებთა დასახმარებლად ჰუმანიტარული მისი-

ლელა ცუცეირიძე

გისიონერი

ით გამოგზავნილმა, ახლა უკვე მარკასავით მარტოხელა ხოჭო.

მარკასავის ეს ნამდვილი შველა იყო. სინათლეც ჰქონდა და მსმენელიც ჰყავდა.

ისენებდა. იცლებოდა, ივებებოდა, იხ- სენებდა. იცლებოდა. ივებებოდა.

როცა ირგვლივ ბერებიდა და მკვდარ სიჩუმეში სადღაც შორიდან ისმოდა გენერატორებისა და ცაში დაცლილი ავტო- მატების ხმა, მარკას ფანჯრებიდან მომწვანო- მოყვითალო სინათლე გამოდიოდა.

სუფრა: თეთრი, ორგან დაკემსილი, ერთგან ყვითელი და ღალაზე გამოკიდებული. ჩაის ვარდები და მარტოხელა ხელით, მასი წინსაფ-

რის ენდიონით ნაზაფი სურნელი კი ახლაც.

მარკასავის ეს ნამდვილი შველა იყო. სინათლეც ჰქონდა და მსმენელიც ჰყავდა.

ისენებდა. იცლებოდა. ივებებოდა.

სუფრა: თეთრი, ორგან დაკემსილი, ერთგან ყვითელი და ღალაზე გამოკიდებული. ჩაის ვარდები და მარტოხელა ხელით, მასი წინსაფ-

რის ენდიონით ნაზაფი სურნელი კი ახლაც.

მარკასავის ეს ნამდვილი შველა იყო. სინათლეც ჰქონდა და მსმენელიც ჰყავდა.

ისენებდა. იცლებოდა. ივებებოდა.

სუფრა: თეთრი, ორგან დაკემსილი, ერთგან ყვითელი და ღალაზე გამოკიდებული. ჩაის ვარდები და მარტოხელა ხელით, მასი წინსაფ-

რის ენდიონით ნაზაფი სურნელი კი ახლაც.

მარკასავის ეს ნამდვილი შველა იყო. სინათლეც ჰქონდა და მსმენელიც ჰყავდა.

ისენებდა. იცლებოდა. ივებებოდა.

და, მე რომ მიყვარს, დედაჩემს — თხელი, კრემზორუეტის კაბა, კრემისფერზე დაყრილი ფირუზზისფერი და იასამისის- ფერი ყვავილების თაგვულებით. სინამდ- ვილებში ეს ფოტო შავ-თეთრი ფოტო, მა- გრამ იმაზე მეტი ფერი აქვს, ვიდრე მე და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებოდნენ, ან თვითმფრინავებთან ერთად. ფირუზებს ვუკეთებდა. ფირუზი ის ხეები იყო, რომლის სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდებით მისი სახლში და სახლში და

გადმოელახა. სანამ თვითმფრინავებში გაუჩინარდე

და ამისთვის უცემიათ. იგი იცნობდა ქოს მოთამაშებს, მეზღვაურებს, თარიამოსულ ათლეტებს და ასევე წერავაზიანი ქურდების მთელ ამქარსს.

ლამლამობით ზაკი და პეროვა მა გამუდებით დაექცებდნენ. სხვათა შორის ზაკი მხოლოდ მაშინ ექცდა, როცა მის „გამოჭრის“ — ანუ კონცერტისთვის მომზადება იყო საჭირო. ზოგჯერ პოულობდნენ, ზოგჯერაც გამოლენჩებული, ჭუჭყიანი, უსაყველო თვითონ გამოჩნდებოდეს პეროვასთან; ქალი უსიტყვილ და ალერს სიანად დააწვენდა დასაძინებლად და ზაკ მხოლოდ სამი-ოთხი დღის შემდეგ დაურეკავდა, რომ ბახმანი მასთანაა.

ମିଳ କୁରାଙ୍ଗିନ୍ଦରାଶି ରାହାଲ୍ପାଚ ଅରାମିନ୍ଦୀଏର
ମୋକ୍ଷରକାଲେବା ଶେରନ୍ତିମୂରଦା ଉଥିନେଇ ବାପଶ୍ଵି
ଫିରୁଗ୍ରେଲୁହେବାରୁ କେରଣ୍ଗାସତାନ ଯିବ ତିତ୍ଜମିଳିବ ଆ
ସାଉଭରନ୍ଦର୍ବଧା, ରାହାଲ୍ପା କ୍ଷାଲି ଡାସାପୁର୍ଣ୍ଣିଲୀଏ
ଦ୍ଵାରା ଦେଖିଲେ କେବଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖିଲୁବା, ବାବମାନି ମାତ୍ର
ନିର୍ମାଣ କରିବାରେ ଦେଖିଲୁବା, ତିତ୍ଜମିଳିବ ଉପରୁକୁଣ୍ଡର୍ବଧା
ଦା, ନିରାଳୀନ୍ଦିର୍ବଧା, ତିତ୍ଜମିଳିବ ଉପରୁକୁଣ୍ଡର୍ବଧା
ଶେଖ୍ବରା ଗାମଶ୍ଵେଲୁହେବାଲ ତ୍ରୀଗ୍ରୀଲିଲ ଶେଖ୍ବରିଲ
ଦା ଶେଖ୍ବରା ଗାମଶ୍ଵେଲୁହେବାଲ ଦିନକାନ
ଫିରୁଗ୍ରେଲା, ଗାମଶ୍ଵେଲୁହେବାଲ ଦିନକାନ
ନିରାଳୀନ୍ଦିର୍ବଧା, ଗାମଶ୍ଵେଲୁହେବାଲ ଦିନକାନ
ରାହାଲ୍ପାଚ ଦା ବାବମାନି ମିତ୍ରପ୍ରଭାଦାର.

სამი ნელი გრძელდებოდა მათი უცნებაური კავშირი. როდესაც პახმანს, ასე თუ ისე განახლებულს, მსმენელს მითვისტიდან ნენ, პეროვა შეუძრჩნევლად იჯდა პირველ რიგში. შორეული გასტროლებისას ისინი მომიჯნავე ნომრებში ბინავდებოდნენ. აა დროის მანძილზე რამდენჯერმე პეროვა ქმართან ერთად ნახეს. ქმარმა, ისევე როგორც ყველამ, რასაკვირველია, იცოდა და ცოლის აღტკინებული და ერთგული ვნების შესახებ, მაგრამ ხელს არ უშლიდა თავისი ცხოვრებით ცხოვრობდა.

„ბახდანი ძას სტანცჟავდა — დაუიხებით
მიმეორებდა ბატონი ზაკი, — გაუგებარ
ია, როგორ შეძლო პეროვამ მისი შეყვარება.
ბა. ქალის გულის საიდუმლო! საკუთარი
თვალებით მინახავს, ერთ სახლში, სადაც
ისინი სტუმრობდნენ, მაიმუნივით როგორ
აუკანვანა უცებ მაესტრომ ქბილები და
იცით, რისთვის? პეროვას ჰალსტუხის გას
წორება უნდოდა მისთვის. შაგრამ აპ
დღეებში იგი გენიალურად უკრავდა. აპ
პერიოდს ეკუთვნის მისი სიმზონია „და
მოლი“ და რამდენიმე რთული ფუგა
არავის უნახავს, როგორ ქმნიდა. ყველაზე
საინტერესო, ეგრეთ წოდებული, „ოქრო
ფუგაა“. მოგისმენიათ? მასში სავსებიი
თავისებური თემატიზმია. მაგრამ მე მის
სუშტურებზე, მის მზარდ შესტოლობაზე
მოგახსენეთ. აი, ასე. ორი წელი გავიდა. და
ერთხელ, მიუნხენში, სადაც ის გამოდიო
და...“

და ზაკმა, რომელსაც თავის მონათხრობი დასასრულისკენ მიჰყავდა უფრო ნაღვლიანად, უფრო შთაგონებია მოჭუტა თვალები.

აღმოჩნდა, რომ მიუნხენში ჩასვლი
ლამეს ბახმანი გაიპარა სასტუმროდან, სა
დაც იგი პეროვასთან ერთად გაჩერდა
სამი დღის შემდეგ კონცერტი უნდა გამა
რთულიყო და ამიტომ ზაკი ისტერიულმ
მღელვარებამ შეიძყრო. ძებნამ შედეგი ვე
გამოიღო. გვიანი შემოდგომა იდგა, ცივ
წიგმა ასხამდა, პეროვა გაცივდა და ლოგ
ინად ჩანვა. ზაკი, ორი მექძრის თანხ
ლებით, სამიკიტნოების ჩხრეკას განაგრ
ძობდა.

კონცერტის დღეს პოლიციიდა
დარეკეს, რომ ბახმანი იპოვეს. იგი დამი-
ქუჩაში აეყვანათ და პოლიციის განყო-
ფილებაში მშვენივრად გამოეძინა. ზაკმ-
პოლიციიდან თეატრში უსიტყვოდ მიიყვა-
ნა, იქ თავის დამხმარეებს ნივთივით გა-
დასცა, თვითონ კი სასტუმროში წავიდ-
ფრაკისთვის. ჰეროვას კარის ზღურბლ-
იდან მოახსენა მომხდარზე, შემდეგ თე-
ატრში დაბრუნდა.

ନୀରଦ୍ଦେଖିବେ ଶାକୀ ଜ୍ୟୋତିରିସ କୁଦରିମାନ୍ତକାତ୍
ଶୁଣି ଦାଶମାନୀ ସାରାତ୍ରିକିଲ୍ପିନ୍ଧି ବିଜଳା ଏବଂ ମାଗ
ଇଷାନ୍ତେ ତାତ୍କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ମରନ୍ଦ୍ୟବ୍ରତିର ଯୁଗାବ୍ୟୁନ୍ଦରିତିରେ
ଗାରିଶେମି ଗାତ୍ରାତ୍ମିକିତିରେ ହିନ୍ଦୁରିଶ୍ଵରାତ୍ମିକିତିରେ
ଶେମଦ୍ଵେଷ ଶୁଦ୍ଧାରମାତ୍ରାରୀ ଏବଂ
ଦାଶି ମେତ୍ରବ୍ୟକ୍ତିରେ ଶେଇବେଳେ
ଶେଇବେଳେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଶେଇବେଳେ
ଶେଇବେଳେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଶେଇବେଳେ
ଶେଇବେଳେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଶେଇବେଳେ

ჭიებივით ირხეოდნენ და ლაპლაპებდნენ
ქალების მხრები და მამაკაცების მოტვლ
ეპილი თავები.
და აი, ბახმანიც შემოვარდა. ყურადღე

இலைப்பு குருவானா. எலிவெலிவேவாக்கிடத் தமிழ் வார்த்தெனிலோ, பாவிஸுஜீர் ஜூர்ஜ் சி காசுவேயூல் கேலங்களில் காட்சிநிட காம்ருவிடா. சீவீருபாரு திராக்ஸிஸ் காம்ராஸ்கீர்த் தூர்காநா. அவைகளும் ஶாவாட் தெர்ன்யூநாவுடன். அவற்றுமொன்றிலோ கார்ஸாக்ஸெலூரி குவியிருப்பு மதை காஷீ, ஜீக்கெல்லா, மூன்தானி மற்று கேணிரூரின் மூலிகையிலோ கெல்மேர்க்கா. க்ராவிஸ் காஷீகு மற்று சால்தீவையில் சிஸினி மிஸி சாஃபேட்டேலூக்ஸ் மெஜூர்வால் தூஷுஞ் கிரந்துமானா. தோட்டிரா மிஸிசூல்லா அனாகோ: சொல்கோ, காஷாடாக்சா ராம் கிளாக்கே காஜாவர்கெபிட மெல்லிடா, ஜூரிகாஸி காம்ராஸ்கால் சாார்த்திஸ்திராஷி தொயி நீந் மற்று சூகாந் தூநிடு அடி அடி, கேல்லி சொன் மார்க்கேநா லாபூாந் கிடாட்டே அடி அடி, சாநாடு — மார்க்கேநாந்.

„காப்ரோஃப்கூலி வியுயா! — காநாக்ரந்தோ அடி அடி, — சாநாம் தீவுலேஃபாந்தீ வுப்ரோஃவு லாந்தோ, மாய்ஸ்திரா காந்தீபா. டீகா, ராம் சூ பீராந்தார்க்கேஷன்சி மின்டிஸ் அடி காங்கரா. ராம் கீர்தா மாநுவிடா, மின்வார்தோ அடி வைகிட்கே, டார்த்து அர் கீஜ்தா தோட்டிராஷி. க்ரீஸ்மிட, சூஜா மாநாம்ரகா, ராம் ஒர் காங்கர மின்டோ? முகிடோ: ஏ அடி, ஒர் காஷ்லா சாக்லாஷி? மீ காவேஷ்கூல்கூ வியுயா அடி வூஷுபுவிர்ஜீ: ரிஸீ சாக்லாஷி, கீஸ்மாக்ரம் நீாலங்கோ! சாம்ராகுத்தாஷி, சாம்ராகுத்தாஷி ஶேம்டேக் கேல்லி அவீக்னீ அடி காவீக்கேபு, மாலார்க் ராம் காடாமேர்க்கினா“.

ამოუშვა. ბახმანი შეტოვდა. მხრებიდან
საბანი ჩამოუვარდა.

ვფიქრობ, ეს იყო ერთადერთი ბედ-ნიერი დამე პერვას სიცოცხლეში. ვფიქრობ, რომ ამ ორმა — დამთხვეულმა მუსიკოსმა და მომაკვდავმა ქალმა — იმ დამეს იპოვა სიტყვები, როგორიც არ და-სიზმრებიათ მსოფლიოს უდიდეს პოეტებს. მომდევნო დილით, როცა ალმფონთებული ზაკი სასტუმროში მივიდა, ნახა ბახმანი — წყნარი, აღფრთოვანებული ლიმილით რომ უყურებდა ფართო საწლოში უჯრულა საბ-ნის ქვეშ უგონოდ და გარდიგარდმო მწოლ პერვას. გაუგებარია, რაზე ფიქრობდა მეგობრის აგარვარებული სახისა და მისი კრუნჩხვიანი სუნთქვის შემყურე ბახმანი. უეჭველია, მას თავისებურად ესმოდა მისი სხეულის მშფონთვარება, ავადმყოფობის კანკალი და მხურვალება, რომელზეც ზრუნვა თავში არც მოსდიოდა. ზაკმა ექი-მი გამოიძახა. ბახმანმა თავდაპირველად უნდობლად, მფრთხალი ლიმილით შეხედა მათ, შემდეგ ექიმს მხარში ჩაებლაუჭა, მა-ლევე გაუშვა, გაიქცა, შუბლზე ხელი და-იტყლაშუნა და კბილების ხრჭიალით ბორგვას მოჰყვა. პერვას იმ დღესვე გარ-დაიცვალა. გონჩე არ მოსულა. ბედნიერი

„ეს ისე უუცრად მოხდა, — ყვებოლდ ზაკი, — რომ, უბრალოდ, ვერ მოვასნარ საშველად მიფრენა. მე მას ბრანნის შემ დღე ვეტაკე — ბრანნი ფუგას ნაცვლად — როცა სცენას მოსცილდა. ვკითხე: ბახმა საით? მან ბილნი სიტყვა მითხრა და საარ ტისტოში განარდა.“

მასინ თვითონ ზაკი გავიდა სცენაზე –
რისხვის ქარიშხლითა და ყყინით შეხვდე
ნენ. მან ხელისგული გასწია წინ და სიჩუ
მის მიღწევის შემდეგ მსმენელს მტკიცება
შეპირდა, რომ კონცერტი შედგებოდა
როცა საარტისტოში დაბრუნდა, დაინახა.
რომ ბახმანი, თითქოს არც არაფერი მო
მხდარა, მაგიდასთან ზის და ტუჩების ბუტ
ბუტით პროგრამას კითხულობს.

„ამ ნამსვე მოდით, — ტელეფონი
აპარატზე ხელის ზურგის კაკუნია
რატრატებდა ზაკი, — ბახმანს უთქვენო
დაკვრა არ სურს. საშონელი სკანდალი
მსმენელი იწყებს — რა გჭირთ? — დიას
დიას, ხომ გეუბნებით: არ სურს. ალო! ეძ
მაკმა ნაილოს! გაგვთიშეს...“

და პეროვა, კანკალითა და ღიმილი
წავიდა ბახმანის საძებნელად. დაახლო
ბით იცოდა, სადაც უნდა ეპოვა და იქი
კენ, ბენე, საშიშ კვარტალში წაიყვა
გაკვირვებულმა მძღოლმა. როცა იმ ქა

გამომეტყველება არ მოსცილებია სახიდან. ღამის მაგიდაზე ზაკმა დაჭმუქნილი სანოტო რევულის გვერდი იპოვა, თუმცა მუსიკაზე დაფანტული იისფერი წერტილება ვერავინ გაარჩია.

„მე იგი მაშინვე წავასვერებ, — ყველოდა ზაკი, — ქმრის ჩამოსვლისა მეშინიდა, თავადაც გესმით. საპრალო ბახმანი მომჩვარულიყო და ერთთავად ყურებს იცობდა. თითქოს შეუღლიტინესო, წამოიყვირებდა: „არ გვინდა ბგერები, ბგერები არ გვინდა!..“ კაცმა რომ თქვას, ვერ გამიგია, რამ შეძრა ასე: ჩვენ შორის დარჩეს, მას არას-დროს ყვარებია ეს უცდური ქალი. ასეა თუ ისე, მან ის დაღუპა. დაკრძალვის შემდეგ ბახმანი უკვალოდ გაუჩინარდა. ამჟამად თქვენ ჯერ კიდევ იპოვით მის გვარს პიანოლის ფირმების განცხადებებში, მაგრამ, საერთოდ კი, დავინცყებულია. მხოლოდ ექვსა წლის შემდეგ შეგვარა ბეჭმა ხელახლა. ერთხელ შვეიცარიის პატარა სადგურში მატარებელს ველოდებოდი. მახსოვს, მშვენიერი საღამო იყო. მარტო არ გახლდით, დიახ — ქალი. მაგრამ ეს უკვე პირადი ოპერიდანაა. და უცებ, წარმოიდგინეთ, ვხედავ, მცირე ბრბო შეიკრიბა და გარს შემოერტყა დაბალ, შავლაბადიან, შავლაშჩინა კაცს. იგი მუსიკალური ავტომატის ნახვრეტში მონეტას ჩრიდა და თან გულამოსკვნით ტიროდა. ჩასჩირის, პატარ-პატარა მუსიკას მოისმენს და ტირის. შემდეგ რაღაც გაფუჭდა. მონეტა გაეჩირია. მან ყუთის ნჯლრევა დაიწყო, უფრო ხმამაღლა ატირდა, მიატოვა, წავიდა. მაშინვე ვიცანი, მაგრამ ხომ გესმით, მარტო არ ვიყავი, ქალი მახლდა, ირგვლივ ხალხი, ცნობისმოყვარები. მეუხერხულა, მივსულიყავი და მეთქვა: „გამარჯობა, ბახმან...“

„ბავშვთა და ახალგაზრდობის ეროვნული ცენტრმა“, ნელს უკვე მესამედ, ამჯერად ბორჯომში გამართა ლიტერატურული კონკურსი — „ჩვენი თავგადასავალი“, რომლის მუდმივი პარტნიორები არიან „ლიტერატურული გაზეთი“, „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“, „კავკასიური სახლი“ და ელექტრონული წიგნების სახლი „საბა“. კიურის წევრებმა (მთარგმნელი და პოეტი გიორგი ლობჟანიძე, ლიტერატორი ანა ჭაბაშვილი, მნერალი ირაკლი ჯავახაძე) ფინალისტებს დავალება ქვიშეთში, დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმში მისცეს. კონკურსის მონაწილეებს ორ დღეში უნდა დაეწერათ მოთხოვნები, სადაც გამოიყენებოდნენ მიხეილ ჯავახიშვილის ფრაზას მოთხოვნიდან „ჩანჩრა“ — „შემდეგ ხალხიც ალაპარაკდა და აყავანდა“. დაჯილდოების ცერემონიალზე ყიურის წევრებმა და პარტნიორებმა თავ-თავიანთი რჩეულები დაასახელეს. „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობის“ გადაწყვეტილებით

ლელა თოთაძე

ახალდათხოვილი

დღეს სამსახურიდან გამომიშვეს.

განთავისუფლებული ხარო, მითხოვა უფროსბა.

კიდევ ბევრი ილაპარაკა: ენა დაეშრო, ყბა მოელრიცა, მაგრამ ერთადერთი, რაც გავარჩიე, იყო სიტყვა „შეუფერებელი“.

ალბათ, უმეტესობა ახალდათხოვნილებისა ცოლსა და შეილებზე ინყებს ფიქრს. მე არც ცოლი მყავს, არც — შვილი, მაგრამ მაინც ვფიქრობ, რა მეშვეობება.

მეორე კლასში რომ ვიყავი, ერთმა გოგომ მითხოა, ციდან ვარსკვლავი რომ ჩამოვარდება, სურვილი უნდა ჩაიფიქრო და აგისრულდება. თავიდან ვერ გავიგე, საერთოდ როგორ ვარდებოდა ვარსკვლავი ან სად ეცემოდა. ვერც მერე გავიგე, მაგრამ სურვილს მაინც ჩავუთქვამდი ხოლო და ისიც უნდა ვყოვლილების მისრულდებოდა. სადაც უნდა ვყოვლილების მეტად და ვიზუალური და აგისრულდება. სადაც უნდა ვერც თაბაშირით უშველი, ვერც ხევნა-მუდარით.

ნამოვედი...

გულიდან ისევ ამომისრიალდა გველი და ასისინდა. შემდეგ ხალხიც ალაპარაკდა და აყავანდა — ისე არ წავიდა საქმე, როგორც ეგონა, არ გაუმდიდრდა. მეგობარიც მეუბნებოდა: შემომიარე, ლუდი დავლიოთო. ხანდახან ქუჩაში მიმავალი ქალის თვალებიც მეძახდნენ. ყველაზე მეტად მათკენ მიმინევდა გული. ხმირად ფეხიციც.

მაგრამ მაინც ვაგრძელებდი ჩემს გზას. ერთად მივრბოდით მე და დიპლომატობა. მივსდევდით ცხოვრებას.

მერე დაპლომატობამ ფეხი იღრძო.

ჯერ ვიფიქრე, ალბათ, რამე შეცდომაა მეტე, მაგრამ უფროსის თვალებში წავიკითხე, რომ ასეთ ნაღრძობს ვერც თაბაშირით უშველი, ვერც ხევნა-მუდარით.

ნამოვედი...

გულიდან ისევ ამომისრიალდა გველი და ასისინდა. შემდეგ ხალხიც ალაპარაკდა და აყავანდა — ისე არ წავიდა საქმე, როგორც ეგონა, არ გაუმდიდრდა. მეგობარიც მეუბნებოდა: შემომიარე, ლუდი დავლიოთო. ხანდახან ქუჩაში მიმავალი ქალის თვალებიც მეძახდნენ. ყველაზე მეტად მათკენ მიმინევდა გული. ხმირად ფეხიციც.

ცოტა რომ გამოვთხილდი, ამის დედაც-მეტე, ისე დავთვერთ. და ამავე მეტე, მაგრამ უფროსის თვალებში წავიკითხე, რომ ასეთ ნაღრძობს ვერც თაბაშირით უშველი, ვერც ხევნა-მუდარით.

ბინაში ავედი და დავლიერ ძალიან ბევრი დავლიერ. ძალიან ბევრი დავლიერი ისე დავთვერთ. რომ სარკეში არეკლილი ჩემი თავი ჩემი უფროსი მეგონა და ვიზიქრე, „ლამაზად გამოვლაპარაკავები“-მეტე. მაგრამ მაინც მომერიდა ხმამაღლი ვყირილისა და ჩხუბის.

ცოტა რომ გამოვთხილდი, ამის დედაც-მეტე, ვთქვი.

ისევ გავედი გარეთ.

დამეტ იყო. ვეძებდი ვარსკვლავებს. მაშინ იმ გოგომ რომ მითხოა, იქნებ მართალი იყო. ვიზიქრობდი, ახლა რომ რომელიმე ჩამოვარდეს, ჩავუთქვამდი-მეტე სურვილს. მაგრამ ცანაშირიანი იყო და უვარსკვლავო.

ჩამირა ქალმა.

შევხედე და გავჩერდი.

ახლაც გაჩერებული ვარ, აღარც იქით მივდივარ, აღარც — აქეთ და არც ის ვიცი, საით მიდის ცხოვრება. თან მომწონს, რომ ასე, უბრალოდ ვდგავარ და ვფიქრობ. და მართალია, ვგრძნობ, როგორც ეგონა და ვიზიქრობდი, ახლა რომ რომელიმე წევრი გამოვლაპარაკავების მიხედვისას და ჩხუბის.

და მეც შევდიოდი უფროსის კაბინეტში უურებამდე გადამიერებული, იქიდან კი საფეხულებამდე დაკრეჭილი გამოვდიოდი.

კარგად ვიცოდი ჩემი საქმე.

მაგრამ სანდახან „მოგვარებულიას“ მაინც ჩამოენეოდნენ სხვა ასოები, დაანანილებდნენ და უადგილოდ ჩაეკეხებოდ.

და მეც შევდიოდი უფროსის კაბინეტში უურებამდე გადამიერებული, იქიდან კი საფეხულებამდე დაკრეჭილი გამოვდიოდი.

კარგად ვიცოდი ჩემი საქმე.

მაგრამ სანდახან „მოგვარებულიას“ მაინც ჩამოენეოდნენ სხვა ასოები, დაანანილებდნენ და უადგილოდ ჩაეკეხებოდ.

საგანგებოდ შერჩეული წიგნები გადაეცა გურამ ხარშილაძეს; ასევე წიგნების კრებული ერგო, ოღონძ ამჯერად „კავკასიური სახლისგან“, „გოდერძი ვორგილაძეს; ანა ჭაბაშვილმა საუკეთესოდ ქვეთ მათთა შეილის მოთხოვნა მიიჩნია; გიორგი ლომაზანიძის სიმპათია კი ლუკა სალაძემ დაიმსახურა. ირაკლი ჯავახაძის გადაწყვეტილებით, „ლიტერატურულ გაზეთში“ დაბეჭდვის პატივი ერგო ლელა თოთაძის მოთხოვნას. თავისი რჩეული გამოვლინა, „ბავშვთა და ახალგაზრდობის ეროვნული ცენტრმაც“ და უპირატესობა მიანიჭა ქეთევან ფორმის სიმბოლი, რომლის მოთხოვნას ნაკითხვის საშუალებაც დღევანდელ ნომერში გეძლევათ. ელექტრონული წიგნების სახლი „საბა“ ელექტრონული წიგნების გამოცემას ყველა რჩეულს დაპირდა.

ბორჯომში დანერილი მოთხოვნებით დაინტერესებული საზოგადოების გარდა, უსინათლოებისა და მცირებებების იქნება განკუთვნილი.

ქეთევან ფორმის

2016 წლის უკავშირი

როგორც იქნა, ჩემი რიგიც მოვიდა. მანქანიდან ჩავედი და ხმაურიანი ქალაქის ერთი უბრალო ნაწილი გავხდი.

შებინდებული ცის კამარაზე კი ათასობით ვარსკვლავი კაშკაშებდა. მეც მომარინდებით ცაბე, ისიც ერთი საათით, გადმოვხედავდი დედამიწანა და მერე ჩავიკარგებოდი ისევ სადლაც, იქ, სადაც დღე ვერავინ დამინახავდა. სიკვდილზეც არ ვიფიქრებდი და საერთოდ არაფირის შემებინდებოდა. ყოველ დამით დამაკირდებოდნენ ადამიანები და ტანს შევარებული თუ არა, დიდი რჩენით ჩაიფიქრებდნენ სურვილს. ბევრი თავისუფალი დროც შექნებოდა ძილისთვის, მაგრამ იქნებ თავისუფალი დრო და ძილი მოსახეზე დებელია? არ ვიცი! მე არაფირი ვიცი. არც ის ვიცი, ადამიანად რატომ გავჩნდი და, საერთოდ, ვარსკვლავობა რატომ მინდა.

სიცოცხლე მიყვარს, თუმცა ხშირად ყველაფერი მბეზრდება. მინდა, ხმამაღლა ვიყვირონ და ყველანაირი ემოციისგან დაგიცალო, მაგრამ რთულია ეს გააკეთო, მერე ყველა ისე აღმიქეამს, როგორც გიშა. არც კი მოისურვებენ ყოველივე ამის მიზეზი გაიგონ. შესაძლოა, ვარსკვლავობაც ამიტომ მინდა. მათ ხომ ემოციები არ გააჩინონ. ალბათ, რას ნიშნავს ინდენდება, სიბარაზე, მონატრება, სიხარული ან თუნდაც, ბედნიერება. ვერასოდეს მიხედვისან ამ ყველაფირის ფასს.

ხშირად ვიზიქრობ ჩემს თავსა და იმაზე, თუ როგორი ვარ სინამდვილეში. ხალისიანი ვჩანანგვარა, თუმცა ეს მხოლოდ იმ ნიღბის დამსახურებაა, როგორსაც ხალხში გასვლისა ვირგებდ. სინამდვილეში? უბრალო და სენტიმენტალური, ცესიმისტი ვარ. თუმცა ამის არავასისობის აქეს მნიშვნელობა...»

— მოვედით, უნდა ჩაბრძანდეთ, — მომესმა ხმა.

მანქანა გაჩერდა, შემდეგ ხალხიც ალაპარაკდა და აყავანდა. ყველა ჩემარბაზე და ისე, როგორც ბავშვობაში, ორივე ხელი მჭიდროდ მოვხვივ, მისი სითბო და აჩერაზე ბულებრივი ერთობენ. ყველაფერი, რაც ამ ცხოვრებას ეხება, განსაკუთრებული თავიანთი ცივი გამოხვიდებით. შენთვის არასდროს მითქვამს. დე, მე ვარსკვლავობა მინდა.

დედას გაედიმა, მეც სწორედ ეს მინდოდა.

—